

Izhaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. — Posamezna šte-
vilka Din 1.—; mesečna na-
ročnina Din 20.—, za tujino
Din 30.—. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Št. 14a

Ljubljana, nedelja, dne 18. januarja 1931

Leto II.

Novi ban Savske banovine dr. Ivo Perović

»Adeverul« napoveduje krizo romunske vlade

Bukarešta, 17. januarja. n. »Adeverul« se v današnji številki bavi s političnim položajem v Romuniji in pravi, da se mora računati s krizo vlade, ki lahko vsak trenutek izbruhne. Za samo dejstvo, da je bivši generalni direktor držav. železnice Vidrigin, kljub temu, da ga je vlada odpustila, ostal še več mesecev na svojem položaju, je mnogo škodovalo ugledu Mironescovega kabineta. Ni izključeno, da pride po prihodu Titulescu, ki ga pričakujejo 25. t. m., do važnih političnih dogodkov. »Radore« javlja, da namestnik Titulescu sam prevzame eno od vodilnih mest v prihodnjem političnem življenju.

Španski oficirji za zopetno uvedbo diktature

Madrid, 17. januarja. d. Večina južno ameriških držav, kakor tudi Zedinjene države Severne Amerike, so dale po svojih zastopnikih vprašati dvorni maršalat v Madridu, ali bo kralj Alfonz glede na napet položaj v Španiji letos navzile temu nastopil svoje inozemsko potovanje v Severno in Južno Ameriko. Dvorni maršalat je odgovoril, da kralj nima namena svoje potovanje odložiti. Kralj se želi udeležiti v Kaliforniji tudi odkritja spomenika Filipu Genuese, ki je ustanovil misijo v Los Angelesu. V Španiji pa pričakujejo to potovanje z malo neprijetnimi občutki, ker se boje, da bi utegnili častniki uporabiti kraljevo odsotnost za prevratne pokrete v Španiji.

Pariz, 17. januarja. d. Vedno dobro poučeni madridski dopisniki »Tempsa« poročajo, da general, ki so pristali pokojnega Prima de Rivera, že od oktobra živahno delujejo za zopetno uvedbo diktature. Ministrski predsednik Berenguer pa vse te načrte odklanja. Kljub temu pa vojaški zarotniki še niso opustili teh načrtov.

Seja franc. parlamenta

Pariz, 17. januarja. AA. Francoska zbornica je sprejela predlog poslanca Adama, s katerim priznava velike zasluge pokoj. maršala Joffra za domovino.

Pri gospodarski debati je poslanec Moncault zahteval, naj se s poljedelskimi proizvodi postopa tako kakor z industrijskimi.

Tekom debate je gospodarski tajnik Meyer protestiral proti povišanju cene žitu na 175 frankov.

Zmaga delavske stranke

London, 17. januarja. AA. Davi so objavili rezultat nadomestnih volitev v angleško zbornico v Bristolu. Izvoljen je bil z 19.261 glasovi delavski kandidat Sir Stafford Cripps. Konservativni kandidat Chapman Walker je dobil 7937, liberalni kandidat Edward Baker pa 4010 glasov. Pri prejšnjih volitvah je bil izvoljen delavski kandidat W. J. Baker, ki je umrl.

Viharji in nevihte

Berlin, 17. januarja. n. Preteklo noč je po vsej severni Nemčiji divjala strahovita nevihta. Enake vesti prihajajo iz Londona, kjer je vihar napravil silno škodo. Mnogo ladij je trpelo. V Benetkah je že dva dni težka megla. V Alžiru je prelom oblakov porušil več hiš in preplaval ceste 2 m visoko.

Gripa razsaja

London, 17. januarja. AA. Ker leži nad Anglijo gosta megla, se je gripa zelo razširila. Minuli teden je umrlo v velikih angleških mestih na tej bolezni nad 100 oseb.

Berlin, 17. januarja. AA. Tu je obolelo 10 oseb na gripo. Smrtni primeri so zelo redki.

Zaupna seja evropske konference

Nemci za povabilitev Rusije na konferenco - Henderson načelno za predlog - Pomisleki drugih držav - Posebna komisija za ureditev nesporazuma

Ženeva, 17. januarja. d. Evropska konference se je sestala danes dopoldne pod predsedstvom g. Brianda na zaupno sejo, da se porazgovori o bodoči udeležbi sovjetske Rusije in Turčije na delu konference.

Nemški zunanji minister dr. Curtius je odločno nastopil za to, da se povabita tudi Rusija in Turčija.

Norveški zunanji minister Mohwinckel se je skliceval na današnje gospodarske odnošaje svoje dežele do Rusije, izjavil pa je, da je predlog za povabilo Rusije prišel nekoliko presenetljivo, tako da bi bilo bolje razpravo o tem vprašanju odložiti.

Minister Marinković o predlogu

Ženeva, 17. januarja. AA. Jugoslovanski minister za zunanje zadeve dr. Marinković je dejal, da obstoji prvo vprašanje, o katerem je treba prej razpravljati, v tem, ali ima ta komisija poblastilo, da pošilja vabila državam, ki jih Društvo narodov ni povabilo. Mislim, da komisija te pravice nima. Ni to konferenca vlad, temveč navadna komisija, ki je bila sestavljena po želji Društva narodov z omejenimi pravicami. Predlog g. Mohwinckela ni ravno neosnovan. Naj g. Henderson dopusti to ugotovitev. Če bi Društvo narodov imelo v septembru 1930 namen povabiti Sovjetsko Rusijo in Turčijo k sodelovanju, bi ti dve državi tudi povabilo prejeli. Predlog g. Mohwinckela je treba proučiti in gotovo je, da se bo v toku razprave o gospodarskih vprašanjih ugotovilo, ali je potrebno povabiti Sovjetsko Rusijo in Turčijo k sodelovanju. Obstoji bojazen, da se ta komisija ne organizira v organizem, ki bi tekmoval z Društvom narodov. Radi tega se morajo poslati vabila samo preko Društva narodov. Tajništvo Društva narodov more pozvati posredno ali neposredno vlad omenjenih držav, toda Svet Društva narodov je edini, ki lahko odloča o tem vprašanju, je končal g. Marinković.

Grški zunanji minister Mihalakopoulos se je izjavil za predlog dr. Curtiusa. Dr. Curtius je ponovno govoril in izrazil mnenje, da ne more osvojiti mišljenja g. Marinkovića, ker misli, da ima komisija pravico povabiti k sodelovanju Sovjetsko Rusijo in Turčijo.

Romunski delegat Titulescu je izvajal, da ne spada v pristojnost komisije vabiti tudi druge države, kajti zbranih je 27 držav, ki spadajo v komisijo, je bilo povabljenih od samega plenuma Društva narodov.

Po prekinitvi seje se je angleški zunanji minister Henderson načelno izjavil za nemški predlog, da se pritegnejo evropske države, ki niso članice Društva narodov. Izjavil je, da je potrebno vprašanje že sedaj urediti. Nato je govoril še enkrat dr. Curtius za svoj predlog.

Za njim so govorili še zastopnik Romunije ter zastopnika Grčije in Jugoslavije, ki sta precej soglasno izjavila, da vprašanje še ni zrelo za rešitev. Danski zunanji minister je bil mnenja, da bi se morala konferenca, še predno odloči o tem vprašanju, baviti s prihodnjimi delovnimi metodami.

Schober pri Curtiusu

Ženeva, 17. januarja. d. Avstrijski podkancelar in zunanji minister dr. Schober je danes v Ženevi posetil nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa ter njega kakor tudi državnega kancelarja povabil k posetu na Dunaj v mesecu februarju. To naj bi bila vrnitev poseta, ki ga je v februarju lanskega leta napravil v Berlinu dr. Schober.

Popoldansko zasedanje konference

Ženeva, 17. januarja. (d) Evropska konference je popoldne za zdaj končala svoje tajne razprave o pritegnitvi Rusije in Turčije. V razpravi je bilo opaziti tri tendence: 1. Pritegnejo naj se k delu evropske konference tudi države, ki niso članice Društva narodov. 2. Odločitev o tem naj se preloži na poznejši čas. Med tem naj bi tajništvo Društva narodov dotične države vprašalo in ugotovilo, ali se žele udeležiti konference. Tako rešitev je predlagal Briand. 3. Po tretjem predlogu, za

katerega se je v glavnem zavzemal Henderson, naj bi se postavila gospodarska komisija, ki naj bi pred vsem obravnavala evropski gospodarski problem in v katero naj bi se takoj povabile Rusija in Turčija, kakor tudi vse druge prizadete države, ki niso članice društva narodov.

Konferenca je izvolila posebno komisijo, ki ima nalogo, vpoštevajoč različne predloge, pripraviti za konferenco praktičen predlog. V tej komisiji so: Curtius, Henderson, Briand, Titulescu, Motta in Grandi. Ta komisija se sestane v ponedeljek popoldne k seji ter bo predložila nato svoje sklepe takoj plenumu konference.

Danes sta zapustila Ženevo Mironescu in dr. Schober, ki sta odpotovala zaradi nujnih poslov domov.

Italijanski listi zavračajo Briandovo misel

Visoke besede italijanskih listov o Grandijevem govoru - Italija sekundira Nemčiji in Rusiji - Hendersonovega govora italijanski listi niti ne omenjajo

Rim, 17. januarja. n. O prvi seji komisije za evropsko unijo v Ženevi so objavili italijanski listi sila obširna poročila. »Giornale d'Italia« in rimski »Piccolo« sta naglašala, da je Briandova ideja zelo megljena in da situacija za ustanovitev evropske unije danes ni nič boljša nego je bila pred desetimi leti. V svojih poročilih o tej konferenci so italijanski listi Briandov govor ob otvoritvi konference zabeležili le s par besedami. Omenili so njegovo poročilo o dosedanjem pripravljanju evropske unije in njegovo prepričanje, da se bo položaj v Evropi v nekaj mesecih tako utrdil, da bo našla ideja o ožjem sodelovanju evropskih držav vse večji odziv. Fašistovska lista sta zavrnili to njegovo misel in pribila, da bo treba še dolgo graditi stavbo evropske unije. Pa ne le samo omenjena dva lista, marveč vsi vprek so označili Briandov govor kot nejasen in ga sprejeli zelo hladno.

O govoru dr. Curtiusa so listi dejali, da je bil precej enigmatičen, napovedali pa so obenem, da bo Curtius izstrelil svoje naboje šele prihodnje dni, ko bo na vrsti razprava o poljsko-nemškem sporu zaradi narodnih manjšin v Šleziji. Briand in Curtius sta se omejila na to, da glede evropske unije poudarita izključno gospodarsko plat, toda to je bilo po fašistovskem tisku smešno, ker je treba razčistiti pred vsem politična vprašanja, ki so doslej onemogočala medsebojno gospodarsko sodelovanje evropskih držav. Fašistovskemu tisku se je zazdelo naravnost nerazumljivo, kako morejo načeti gospodarska vprašanja na konferenci, na kateri so se zbrali zunanji ministri poedinih držav, ki niso kompe-

Ženeva, 17. januarja. AA. V Ženevi so zbrali poročevalci in novinarji iz 29 evropskih držav.

Francoski komentarji

Pariz, 17. januarja. AA. »Petit Parisien« priobčuje poročilo o položaju v Ženevi. V tem poročilu pravi, da mednarodni položaj ni tako natrpan z napetostjo, kakor o njem splošno mislijo. Curtius bo sicer skušal obtožiti Poljsko, toda Poljska bo imela zagovornika, ki zna govoriti. Svet Društva narodov bo razpravljal o pritožbah nemške manjšine na Poljskem. Ta razprava ne bo prinesla nič novega. Edina metoda za izpremembo pogodb je kompromis, ki bi ga mogli doseči s pogajanjmi med zainteresiranimi državami. Sicer pa preostane samo še vojna, ki pa nanjo sedaj nihče ne misli.

tentni, da rešujejo taka vprašanja.

Ceprav potemtakem tudi italijanski zastopnik — zunanji minister Grandi ni kompetenten, je vendar rimski »Piccolo« o njem z radostjo naglasil, da je sijajno zastopal fašistovsko Italijo.

Grandi si je v svojem govoru prihranil nekaj rezerv, pred vsem one, ki jih je izrazila italijanska vlada v svojem memorandumu z dne 4. avgusta pr. l. Italija je v prvi vrsti zahtevala, da se pristupijo k sedanjemu delu za ustanovitev evropske unije tudi vse one države, ki niso članice Društva narodov. Evropska unija se bo dala ustvariti le takrat, ko bodo v njej zbrane vse evropske države, ker se evropska solidarnost ne bo smela omejiti le na en del, pa čeprav tvori ta večino evropskih držav. Če ne bodo pozvali k sodelovanju sovjetske Rusije in Turčije, ne bo mogoče govoriti o evropski solidarnosti. Zaradi tega je Grandi nasvetoval, naj pritegnejo k delu tudi ti dve državi.

Drugi predpogoj, ki ga je stavil Grandi, je bil ta, da se prizna popolna politična in pravna enakost vseh evropskih držav, ker si ni mogoče zamisliti evropske unije brez te potrebne enakosti. Vse države se bodo morale na enak način striktno obvezati, da se bodo razorožile, kakor je to predstavljen v paktu Društva narodov. Končno je ta komisija po mišljenju Grandija pozvana, da prouči vsa evropska vprašanja, toda edini forum, ki sme o teh vprašanjih odločati, je še vedno Društvo narodov.

Hendersonovega govora fašistovski tisk sploh ne omenja. Listi le naglašajo, da je bil Henderson rezerviran.

Jugoslov. - madjarsko gospodarsko sodelovanje

Pomen jugoslovansko-madjarske trgovinske in kmetijske zbornice

Beograd, 17. januarja. AA. V zvezi ustanovitvijo jugoslovansko-madjarske trgovinske in kmetijske zbornice je dal generalni direktor Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Juraj Tomić sotrudniku Agencije Avale to-le izjavo:

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu pozdravlja ustanovitev madjarsko-jugoslovanske trgovinske in kmetijske zbornice v Budimpešti, ker se od njenega dela nadeja zboljšanja trgovinskih zvez med Madjarsko in Jugoslavijo. To je v interesu obeh držav, ki sta že po samem sosedstvu navezani na čim tesnejše vzajemno gospodarsko sodelovanje. Čeprav sta na prvi pogled obe državi po svoji gospodarski strukturi agrarni državi in v svojih najmočnejših predmetih nastopata kot konkurenta, jima vendar dejstvo, da danes huda gospodarska kriza enako teži na vseh agrarnih državah, nalaga dolžnost vzajemnega sodelovanja in zblizanja. Iz razumevanja tega položaja so prominentni zastopniki gospodarstva obeh držav doslegli, da se je ustanovila skupna ustanova, ki bo služila gospodarskim interesom obeh držav.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine

posebno pozdravlja ustanovitev te skupne zbornice, ker dobiva v njej zanesljivega sodelavca in informatorja o razmerah na madjarskem trgu.

Zinovjev — organizira novo komunistično agitacijo

Moskva, 17. januarja. AA. V poučenih krogih trde, da je Stalin te dni poveril Zinovjevu važno mesto v tretji internacionali. Zinovjev bo odpotoval v inozemstvo, kjer bo stopil v stike z agenti tretje internacionale. Listi tolmačijo Zinovjevo misijo v inozemstvu kot začetek nove agitacije komunistične internacionale.

Nova nemško-jugoslovanska železniška tarifa

Beograd, 17. januarja. AA. Po obveščenju generalne direkcije državnih železnice stopi nova tarifa za jugoslovansko-nemški promet potnikov in ekspresnega blaga čez Avstrijo in Nemčijo v veljavo 1. januarja t. l. Zato je izgubila veljavo dosedanja jugoslovansko-nemška tarifa za potnike, prtljago in ekspresno blago čez Avstrijo in Nemčijo z dne 1. avgusta 1928 z vsemi dodatki.

Vzglede severne meje

V slovenskem časopisju se je že skoraj udomačila navada, da se slika naša severna meja vedno le v najtemnejših barvah. Vsak članek o severni meji je izzvenel v jeremijadi, vsak člankar pa je nastopil v vlogi propad napovedujoče Kassandra. Tako silen pesimizem je bil v vseh teh člankih, da bi človek moral skoraj obupati nad severno mejo.

A v resnici pa je položaj na severni meji čisto drugačen in za tako silen pesimizem ni nobenega resnega vzroka. Res je sicer, da bi zlasti v naših mestih moglo biti marsikaj drugače kakor je in da bi bila mahoma vsa severna meja naravnost trdnjava narodne misli, če bi vsak naš človek storil v polni meri svojo nacionalno dolžnost. Tako je čisto nepotrebno, da ne morejo dobiti naši ljudje kruha vsled raznih tujih »strokovnjakov«. Enako bi moglo biti marsikaj drugače, če bi nekateri vsaj od daleč poznali svojo dolžnost, ki jo jim nalaga geslo: svoji k svojim. In še mnogo sličnih napak bi moglo takoj odpasti, če bi vsi naši ljudje res poznali nacionalno politiko in njene zahteve.

Nesreča pa je bila v tem, da so naši ljudje na meji vedno imeli vsaj nekaj smisla za pravo nacionalno politiko, do čim drugi naši ljudje samo za strankarsko politiko. In tako je bila vsa povojna leta žalostna resnica, da so skoraj vsi naši ljudje prihajali na mejo le kot strankarji. Vsled tega niso ljudi na meji učili medsebojne strpnosti in složnega dela, kar bi edino moglo dvigniti severno mejo, temveč svoje domače nasprotstvo in sovražstvo še donášali na mejo. Tako se je zgodilo, da smo vsi hoteli in zahtevali, da se naša Prekmurje vedno in ob vsaki priliki izreka za našo nacionalno stvar, ob volitvah pa smo postavili pred vsakega Prekmurca tudi 14 skrinjic našega razdora, da vsled same strankarske agitacije Prekmurec sploh ni mogel več videti prave nacionalne politike.

Vsled te nesrečne strankarske politike tudi ni mogla napredovati naša severna meja. Vsako uradniško mesto, vsaka obrtna koncesija, skratka vsaka malenkost je bila politikum ter se reševala le s strankarskega stališča. Najboljši patrioti so se grizli in stiskali pesti, ko so videli te grozovite posledice strankarske politike, toda bili so brez moči in strankarstvo je še nadalje nazjedalo moč naše severne meje.

Nikjer ni strankarstvo tako zelo pokazalo vse svoje slabe strani, ko ob meji in nikjer se ni tako jasno videlo, da nas mora strankarstvo privedi v katastrofo, ko na severni meji.

Zato pa tudi narod ni nikjer tako zelo občutil dobrote 6. januarja ko ob meji. Tu, na naši skrajni severni meji je narod takoj in z vsem navdušenjem sprejel načela 6. januarja, ker mu je šele šesto januarški manifest omogočil, da je krenil z ozke strankarske politike na široko nacionalno politiko. In to je naša severna meja tudi storila in s tem podala vsemu drugemu prebivalstvu banovine vznešen vzgled, kako treba na podlagi čiste nacionalne politike delati za narod in za napredek prebivalstva.

V trenutku, ko je bil proglašen kraljev manifest, se je pričelo na severni meji tudi novo življenje in zlasti v Prekmurju, ki je šele sedaj pričelo živeti res svobodno življenje. Narodna društva so mogla svobodno razvijati svoje delo in noben strankar ni mogel s svojo agitacijo motiti dela. Takoj pa so se tudi pokazali uspehi in v Prekmurju imamo danes društva, ki so lahko za vzgled vsem drugim.

Zopet enkrat se je po zaslugi 6. januarja izkazalo, da je naš narod zdrav in v mnogem boljši od njegovih dostikrat le vsiljenih voditeljev. Odpadel je zunanji vzrok, da se ni mogla razvijati nacionalna misel, v hipu pa, ko je ta zunanji vzrok padel, že je zopet zažarela v vsem svojem sijaju narodna misel.

Vzglede severne meje mora postati veljaven tudi drugod. Docela mora pasti bivša strankarska politika in čisto mora za vladati nacionalna politika. Kakor se že danes godi na severni meji, da je vsak naš človek le narodni delavec, ki misli samo na to, kako bi utrdil in dvignil moči naroda, kakor že danes ne ovirajo na severni meji malenkostna osebnost in druga vprašanja dela, tako se mora zgoditi tudi drugod. Docela morajo osvojiti načela 6. januarja naša srca, kakor se je to na severni meji že zgodilo. Vzglede severne meje mora postati splošno pravilo in krenili smo na novo pot.

Notranja nasprotja v Nemčiji se poostrujejo

Hitlerjevci napovedujejo krvave dogodke - Njih nasprotniki pa pripravljeni na obrambo

Berlin, 17. januarja. d. Predsednik državnega zbora Loebe je izjavil novinarjem, da Brüningova vlada polaga veliko važnost na to, da bi bil proračun rešen po normalni parlamentarni poti in bi tako državni zbor mogel izvajati najvažnejšo pravico ljudskega zastopstva, da se državni predsednik ne bi moral zopet zateči k zasilnim naredbam. Loebe se je izjavil tudi precej optimistično o možnosti parlamentarne rešitve proračuna, zahteval pa je spremembo poslovnega reda v nemškem državnem zboru na tak način, ki bi zagotovil rešitev parlamentarnega programa do 31. marca. Loebe je izjavil: Ali mora parlament svoje delo tako urediti da bo naložene naloge o pravem času rešil, ali pa bo prisilil vsakokratno vlado da porabi zopet izhod zasilnih naredb na temelju § 48 državne ustave.

Hitlerjevci groze, Reichsbanner pa pripravlja obrambo

Berlin, 17. januarja. d. Včeraj je imel narodno-socialistični poslanec, Hitlerjev pomožni voditelj, Göbbel, govor, v katerem je napovedal odločilen boj današnji brezpravnosti. »Naša pot naj bo zakonita in izčrpali bomo vse možnosti zakonitosti, če pridemo na krmilo. Ne pozabljamo pa, kaj se je zgodilo. Osveta je jed, ki se uživa hladna. Leto 1931 bo zahtevalo od nas nezasišane stvari v blagu in v krvi. Toda za nas ni več nobenega Nazaj.«

Magdeburg, 17. januarja. d. Zvezni vodja »Reichsbannerja« Hörsing je včeraj govoril o pripravljenosti »Reichsbannerja« za obhod dne 22. februarja. Dejal je: »Če bi se

sovražniki republike drznili nastopiti proti »Reichsbannerju« in s tem proti republiki, potem bo »Reichsbanner« na isti način, z istimi metodami, a tudi z istimi sredstvi, s katerimi bi bil napaden, šel proti sovražniku. Tudi mi vemo, da Youngov načrt ni izvršljiv, tudi mi vemo, da se Youngov načrt in Versailleska mirovna pogodba ne dasta s praznimi besedami rešiti. Glede na zunanje-politične cilje komunistov in Hitlerjancev je dejal Hörsing: Mislim, da se ne bo mogoče priključiti niti Italiji niti Rusiji. Vsi moramo na to misliti, da se taka zveza, ki bi pomenila vojno na nemških tleh, prepreči.«

Novi procesi pred rimskim posebnim sodiščem

Proces proti dr. Sfiligoju Jelinčiču in tovarišem zopet odgođen

Trst, 17. januarja. v. Tik pred koncem preteklega leta je bil že tretjič odgođen proces proti dr. Sfiligoju, Jelinčiču in tovarišem, drugi skupini obtožencev, katerih prvi del je posebno sodišče obsodilo septembra meseca pr. leta v Trstu. Takrat so listi napovedali, da se bo proces pričel v Rimu dne 15. januarja. Toda vse kaže, da se ta proces tudi takrat ni vršil. Listi vsaj niso ničesar omenili o njem.

Pač pa poročila današnji »Piccolo«, da bo sedaj posebno sodišče za zaščito države zasedalo cel mesec od 22. januarja tja do srede februarja. Predvsem bo sodilo dve skupini komunistov iz tržaške, goriske in

pulske pokrajine. Prvo skupino tvori dva najst ljudi, ki so obtoženi, da so širili med tržaškimi delavci komunistične nazore in jih nagovarjali k upor. Ustanovili so tajno komunistično celično organizacijo. Vse kaže, da jih bo posebno sodišče obsodilo vsakega na pet do trideset let.

Tudi drugo skupino sestavlja dvanajst obtožencev. Prav tako kakor prejšnji so tudi ti obtoženi komunistične propagande. Njihova krivda zaenkrat še ni docela dognana, pač govore vsi indiciji in rezultati hišnih in telesnih preiskav ter njihove izpovedi proti njim. — Tako vsaj ve povedati že sedaj tržaški list.

Vedno težji položaj v Indiji

Dosedaj največji nemiri - 170 tisoč delavcev stavka

New Delhi, 17. januarja. AA. Indijska zbornica je na današnji seji razpravljala o velikih nemirih, ki so izbruhnili v mnogih mestih Indije. Ob tej priliki so predložili razne odredbe proti teroristični akciji indijskih nacionalistov. Podkralj lord Irwin je imel govor, v katerem je izrazil svoje zadovoljstvo nad začasnim sporazumom, ki je bil dosežen na indijski konferenci v Londonu, ki ga je indijsko prebivalstvo toplo pozdravilo.

Bombay, 17. januarja. AA. Izgredi, ki so trajali v petek ves dan, so prekosili s svojo silovitostjo vse dosedanje neredne indijskih nacionalistov. Položaj so poostriili delavci, ki so stopili v stavko. Stavkalo je 170.000 tekstilnih delavcev, redarji, ki jih je bilo 5000 in ki sta jih podpirali 2 stotni Eastlanchirskega polka, so morali šestkrat intervenerati. 200 izgrednikov je bilo ranejnih, 50 težko.

Seja glavnega odbora Narodne banke

2 milijuna za povzdigo kmetijstva in gospodarstva — Dividenda 400 Din — Novi bankovci

Beograd, 17. januarja. I. Glavni odbor Narodne banke je imel danes dopolne sejo, na kateri je poleg tekočih poslov rešil še nekatera važna vprašanja. Za ravnatelja Narodne banke je izvolil g. dr. Milana Mišo Protića, dosedanjega vršilec dolžnosti generalnega ravnatelja. G. Stevan Gajić, dosedanj ravnatelj za kontrolo in inspekcijo, ki je izpolnil že 42. leto službe je vložil prošnjo za vpokojitev. To prošnjo je odbor tudi sprejel. Zatem so prečitali in sprejeli letno bilanco Narodne banke ter sklenili, da jo objavijo, ker sta jo upravni in nadzorstveni odbor že sprejela. Sprejeli so tudi poročilo nadzorstvenega in upravnega odbora o računih in stroških v preteklem letu ter končno proračun za prihodnjo poslovno dobo. Potrdili so napredovanja upravnikov filijal v Ljubljani, Zagrebu, Skoplju, Sarajevu ter nekaterih višjih inšpektorjev pri beograjski centrali. Določili so dnevni red XI. zborovanja delničarjev Narodne banke, ki bo 8. marca z običajnim dnevnim redom. Na tem zborovanju bodo izvolili 6 novih članov za upravni in tri nove člane

za nadzorstveni odbor namesto članov, ki morajo po pravihli podati ostavko. Prav tako bo sklepal zbor o delnicah. Za vsako delnico je določeno 400 Din dividende. Na seji so nadalje sklenili predlagati obnovo zboru delničarjev, da se 1.000.000 Din stavi na razpolago »Fonda Nj. Vel. kralja Aleksandra I. pri Narodni banki za podpiranje in napredovanje gospodarstva v državi. Kakor lani so tudi letos določili od brutto dohodkov 1.000.000 Din za »Fond za unifikacijo in standartizacijo državnih proizvodov, namenjenih za izvoz«.

Poljedelski oddelček beograjske trgovinske zbornice je predložil referat in kratak pregled o izdatku 1.000.000 Din, ki ga je Narodna banka lani votirala za pospeševanje poljedelstva. Odbor Narodne banke je vzel na znanje ta referat in izrazil priznanje poljedelskemu oddelku beograjske trgovinske zbornice.

Novi bankovci z napisom »Kraljevina Jugoslavija« so bili predloženi v pregled. Na seji so sklenili izdati nove bankovce 21. t. m.

Ogromno delo glavne kontrole

123.931 aktov rešila lani glavna kontrola, nerešenih ostalo le 4870

Beograd, 17. januarja. AA. Poročilo glavne kontrole o delu leta 1930 izkazuje:

V toku tega leta je bilo 98 splošnih sej glavne kontrole, razen tega 460 upravnih, 2 računski in 82 sodnih sej. Na splošnih sejah glavne kontrole se je razpravljalo o 1159 predmetih, došlih v toku 1930 leta, ki se nanašajo na sklepe predsednika ministrskega sveta, dalje 244 predmetov o sporih vizov (od tega 105 vizov za rezervno), in 1054 drugih predmetov.

Na upravnih sejah je prišlo v razpravo 10.743 predmetov o pogodbah, dobavah itd. (29 predmetov je ostalo še iz leta 1929, 10.714 pa jih je prišlo leta 1930). Od njih je bilo rešenih 10.636 predmetov, nerešenih pa je ostalo 57. Dalje 822 predmetov, katerih je bilo zaključenih 806 (6 tožb pri državnem svetu), nerešenih pa ostalo 16 predmetov. Dalje 50.520 ukazov in ministrskih naredb (1631 ostalo iz leta 1929 in 48.890 dospelo leta 1930).

Zaključeno je bilo 47.575 predmetov (1430 tožb pri državnem svetu), nerešeno 2945 predmetov, od tega 7520 predmetov, ki se nanašajo na pokojnino (147 predmetov ostalo iz leta 1929, 7383 pa prišlo leta 1930). Končano je bilo

7507 predmetov (707 tožb pri državnem svetu), nerešenih pa ostalo 22 predmetov. Ostalih predmetov je bilo 409 (106 iz leta 1929, 303 pa prišli leta 1930). Od tega jih je bilo končanih 384, nekončanih pa ostalo 25.

Na računskih sejah je prišlo v pretres 2549 predmetov (od tega 244 leta 1929, 2303 pa prišlo leta 1930). Končano jih je bilo 2068 predmetov, nerešenih pa je ostalo 481. Dalje se je reševalo 1340 komadov o povrnitvi škode (684 iz leta 1929, 656 pa iz leta 1930). Končalo se jih je 714, nekončanih pa ostalo 626.

Na sodnih sejah je prišlo v razpravo 770 predmetov o sporih (454 iz leta 1929, 316 pa iz leta 1930), od tega je bilo rešenih 45 predmetov, nerešenih pa 325.

Razen tega je v administracijo prišlo 51.482 predmetov (2230 ostalo iz leta 1929, 49.259 pa prišlo leta 1930). Od tega je bilo rešenih 51.223 komadov, nerešenih pa ostalo 259.

Leta 1930 je torej rešila glavna kontrola vsega skupaj 123.801 predmetov (5663 ostalo leta 1929, 123.138 pa prišlo leta 1930). Od tega je bilo rešeno 123.931 predmetov, nerešenih pa je ostalo 4870 predmetov.

Manifestacija »Jadranske straže« v Beogradu

Beograd, 17. januarja. I. Danes je prispelo v Beograd mnogo zastopnikov »Jadranske straže« iz vse države. Jutri bodo namreč svečano posvetili zastavo mestnega društva »Jadranske straže«. Zastavi bo kumovala Nj. Vel. kraljica. Nocoj pa priredi mladina te patriotične organizacije akademijo. Na njej bo predaval tudi vpokojeni admiral Koch.

Pogreb ministra Vulovića

Beograd, 17. januarja. I. Danes se je velika množica Beograđanov udeležila pogreba bivšega ministra in državnega svetnika Velislava Vulovića. Ves Beograd je izkazal svojem velikemu sinu poslednjo čast. Pogreba so se udeležili posebno stari Beograđani. Nj. Vel. kralja je zastopal polkovnik Zelenika. Pri pogrebu sta bila ministar Radičević in Trifunović. Mestno občino je zastopal župan Nešić. V mestni cerkvi Aleksandra Nevskega se je pogreb ustavil in je svečenik opravil zadnje molitve. Tudi pred mestno hišo so se ustavili. Župan Nešić je imel spominski govor. Na grobu pa je govoril eden izmed mnogih Vulovićevih prijateljev g. Ilić.

Fin. direkcija o zadolževanju davčnih obvezancev

Beograd, 17. januarja. AA. Na vprašanje finančnih direkcij, kje naj se zadolže pridobitna podjetja, ki imajo svoje posle tudi izven svojega sedeža, daje oddelek za davke ministarstva financ tole pojasnilo:

1. Če je dotični davčni obvezanec protokolarano tvrdka, se zadolži na tem kraju. Če ima posle tudi v drugih mestih, se mora v zmislu § 44 zakona o neposrednih davkih zadolžiti tudi v teh mestih kot podružnica. Če je treba v tem primeru izvajati tudi čl. 10 zakona o izpremembah in dopolnitvah z dne 18. maja 1930, je treba upoštevati tudi te odredbe.

2. Če podjetnik vrši posle tudi v drugih krajih, vendar ni protokolaran, se v teh krajih ne zadolži, vendar so davčne oblasti dolžne dobiti na redni način o tem obvezancu vse podatke o izvrševanju posla in njegovem prometu ter jih urejene po §§ 108 in 109 zakona o neposrednih davkih dostaviti davčni upravi njegovega sedeža, da se tako obdavčijo tudi ti njegovi dohodki.

Odličen Američan v Beogradu

Beograd, 17. januarja. I. Včeraj sta s simplonekspresom prispela v Beograd dva prijatelja našega naroda dr. Henry Atkinson ter g. Jules Josenal. Atkinson je v Zedinjenih državah ugledna osebnost in je njegov sloves prodrli tudi med druge narode. V Ameriki je med masami popularen, pa tudi najvišji politiki in intelektualci ga zelo cenijo. Josenal je njegov prijatelj in sedanjí sotrudnik. Po rodu je Francoz. Prišla sta v Jugoslavijo, da se bolje spoznata našo državo. Na svojih potovanjih po naši državi bosta imela nekaj predavanj in konferenc. Posetila bosta glavna jugoslovanska mesta.

Prodajanje cigaretnega papirja

Beograd, 17. januarja. AA. Za prodajalce in konsumente monopolskih predmetov.

Obstoji razpis uprave državnega monopola Tr. Br. 71.400 z dne 12. decembra 1930. Ta razpis pravi, da se cigaretni monopolski papir v knjižnicah sme prodajati samo onim, ki vzamejo s knjižnic vsaj en zavitek monopolskega tobaka. Da ne bo krivega tolmačenja, je treba omeniti, da se križni monopolski tobak sme prodajati v neomejenih količinah tudi brez cigaretnega papirja, medtem ko to za cigaretni papir ne velja, nego se sme prodajati samo tistemu, ki obenem kupi tudi križni tobak.

Drobne vesti

Melbourne, 17. januarja AA. Sir Isaac Isacs, bivši vrhovni sodnik Avstralije, bo vstoličen za generalnega guvernerja 22. januarja.

Haag, 17. januarja. AA. Za predsednika mednarodnega razsodišča je bil izvoljen Adatsi.

London, 17. januarja. AA. Vlada je objavila zakonski osnutek volilne reforme, ki ukinja alternativne volitve, pluralni volilni sistem, univerzitetne volil. okraje in znižja volilne stroške.

Mexico City, 17. januarja. AA. Po potresu, ki je bil 15. t. m., so v potresnem ozemlju zabeležili nadaljnjih 14 sunkov. Žrtve so številne. Skoda je ogromna.

New Delhi, 17. januarja. AA. Za predsednika indijske skupščine je bil danes izvoljen Sir Ibrahim Rachimtolah s 76 glasovi proti 36.

London, 17. januarja. AA. Nocoj je admiraliteti izdala poročilo o dogodkih na vojni ladji »Lucija«. Stirer mornarji so bili izročeni vojaškemu sodišču.

London, 17. januarja. AA. Pogajanja o mezdah v tekstilni industriji so se razbila. Jutri bodo tvornice izprle vse delavstvo.

Newyork, 17. januarja AA. Policija je odkrila veliko mednarodno organizacijo, ki se je bavila s prodajo mamil. Organizacijo sta vodila dva Parizana. Leta 1930. je baje uvozila ta družba v Združene države za 496 milijonov frankov morfija.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 17. januarja. Južne Alpe: oblačno, padavine, milo vreme.

Odgovornost sedanje generacije

G. ban Dravske banovine dr. Marušič je dal na službenem potovanju po severnem delu banovine vrsto važnih in pomembnih govorov. Njihova globoka vsebina bo brez dvoma našla najtrajnejši odziv pri vsem prebivalstvu banovine, pri vseh Slovencih brez razlike.

V prvi vrsti pa je seveda poklicano uradništvo, da misli in smernice, ki jih je tako jasno in lepo izrazil g. ban, osvoji, jih poglobi ter jih najvestneje izvaja v vsem njihovem obsegu. Mislimo, da so v tem pogledu še posebno pomembne one besede, s katerimi je g. ban dr. Marušič orisal obseg dolžnosti državnega uradništva, rekoč: »Poudariti moram, da ni potrebno biti samo zvest uradnik, ampak tudi pravi Jugoslovjan, ki točno ve, da je v ideji Nj. Vel. kralja rešitev Jugoslavije.«

Kljub vsej nedvomni važnosti čisto tehnične strani uradniškega poklica je vendar neizpodbitno, da bi bil uradnik, ki bi se omejeval le na to mehanično svojstvo svojega poklica, samo nepopoln služabnik države in naroda, bi zavzel le pol mesta, na katero je postavljen. Njegova služba bi bila nekaj mehaničnega, vršil bi jo kot nekako breme, ki naj bi bilo navajeno nanj kot posledica neke enostavne in v navadnem pomenu besede »trgovske službene pogodbe«. Toda ravno v sedanjih zgodovinskih dobi našega novega nacionalnega in državnega življenja, ki je odločilna za vso našo bodočnost, se mora vsak državni uradnik jasno zavedati, da njegov položaj nikakor ni in ne sme biti opredeljen v duhu načela takega mehaničnega »do ut des«. Vedno in na vsakem koraku ga mora marveč prešinjati jasna zavest, da je z njegovim poklicem nerazdružno spojena visoka nacionalna misija in da daje še le ta misija uradništvu njegovo pravo moralno vrednost.

Vsa vsebina te vzvišene misije uradniškega poklica je zapopadana v že navedenih besedah g. bana dr. Marušiča: vsak uradnik mora biti tudi pravi Jugoslovjan, ki točno ve, da je v ideji Nj. Vel. kralja rešitev Jugoslavije. To pomeni torej, da nalaga državnemu uradništvu že njegov poklic kot tak vlogo izvrševalca te velike in rešilne ideje v vsakdanjem podrobnem delu, ki ga zahteva od njega njegova služba. Te vloge pa ne more izvrševati, ako se zabarikadira za okvirom čisto tehnične strani svoje službe. Na višino njegove odgovornosti polne nacionalne misije ga more marveč povzdigovati le njegov patriotizem, očiščen vseh ozirov in predsodkov iz preteklosti, a tudi podkrepljen s polno zavestjo, da je zgodovina jugoslovanskega naroda odmerila ravno sedanjim vodilnim generacijam prevažno in odgovorno polno vlogo direktnih graditeljev bodočnosti naše domovine, njene sreče in njene veličine.

Te vzvišene nacionalne dolžnosti vežejo predvsem državne uradnike že zato, ker so oni tisti eksponenti, s katerih posredovanjem prihajajo državljani stalno v konkretno stike z državo kot tako. In od teh vsakdanjih stikov je v veliki meri odvisen vpliv uradništva na široke sloje prebivalstva. Ta vpliv pa je lahko nad vse blagodejen ali pa negativen, kakršen je že vtis, ki ga dela na občinstvo ves način uradovanja z ozirom tako na tehnične dolžnosti in kakor tudi na visoko nacionalno misijo državnih uradnikov vseh možnih področij. Slovensko uradništvo, znano po svoji izobrazbi, vestnosti in po svojem patriotizmu, je brez dvoma v vsem obsegu kos svojim važnim nalogam in bo vedno in povsod storilo vso svojo dolžnost.

Toda ne samo uradništvo, temveč tudi vsi Jugoslavlani sploh se moramo stalno in jasno zavedati velike odgovornosti, ki jo imajo sedanja pokolenja. Naj se uveljavljajo v kateremkoli področju življenja, povsod nastopajo, naj bo v še tako neznatni meri, kot graditelji bodočnosti naše nacije. Ta naša bodočnost bo taka, kakršni bodo temelji, ki jih sedaj polagamo Jugoslavlani, kjerkoli se uveljavljamo. Plodovi našega delovanja se bodo videli in čutili čez 20 do 30 let in to dejstvo stopnjuje še v posebni meri ogromno odgovornost sedanjih jugoslovanskih generacij.

Ta važna zgodovinska vloga in odgovornost narekuje vsem slojem in stanovom brez izjeme, da vršijo, vsak v svojem področju, svoje dolžnosti napram naši bodočnosti ne samo kot posamezniki, temveč tudi kot pravi in zavedni nacionalni delavci. Smernice, ki jih je podal g. ban dr. Marušič v svojih govorih, ne veljajo torej samo za uradništvo, temveč so izražene v njih vodilne ideje za slehernega Jugoslavana.

V vseh občinah Dravske banovine iščemo sposobne in marljive prodajalce časopisa. Prosimo vse naše prijatelje, da nam sporočijo in priporočijo sposobne osebe. Vsi oni, ki se smatrajo sposobnim in hočejo zaslužiti, naj nam sporočijo svoj naslov. UPRAVA.

V zastavljalnici zlatnine in srebrnine v vrednosti 15 milijonov

Lani je iskalo v njej pomoči okoli 60.000 ljudi

Ljubljana, 17. januarja. Pomembno za leto 1930 je dejstvo, da se je mestna zastavljalnica meseca septembra preselila v nove poslovne prostore na Poljanski cesti 15, kar znači povečanje prometa in s tem zavodov razmah. Žal, da jo zaenkrat še teži visoka najemnina, ki znaša skupaj s občinsko davščino letno 138.000 Din. V starih nezadostnih prostorih v Prečni ulici je znašala najemnina pred petimi leti letno 1270 Din, ki pa se je dvignila do preselitve na letnih 4000 Din, še vedno zelo nizko vsoto v primeri s sedanjo. Dnevno pride v zastavljalnico povprečno 200 strank, v dnevih pred dražbo tudi do 300, ki prejmejo skupno do 25.000 Din posojila. — Največ posojil je od 30 do 100 Din. Največje posojilo, ki je bilo kdaj izplačano, je znašalo 18.000 Din. Računa se, da je iskalo lani v zastavljalnici pomoči okoli 60.000 ljudi. Največje število klientov ima zastavljalnica v Ljubljani. Ima pa svoj delokrog v vsej Jugoslaviji in v dobrih delih Evrope. Svoje kliente ima v Avstriji, Nemčiji, Franciji, Italiji, Angliji, Rumuniji itd. Zastopani so vsi sloji od najniž-

jih do najvišjih. Večina strank odpade na uradništvo in malo obrtništvo. Pri strankah v inozemstvu gre običajno za podaljšanje rokov. Pogled v skladišča, tri so, je zelo zanimiv. Največ vrednosti je v največjem skladišču. V šestih velikih omarah je shranjeno za 15 milijonov zlatnine in srebrnine. Posojil je izdanih na ta zaklad 3 milijone Din. Samo ob sebi je razumljivo, da so vsi zastavljeni predmeti zavarovani proti požaru in vlomu. Zavarovalni stroški znašajo letno nad 8000 Din.

Mimo treh skladišč ima zastavljalnica tudi 11 garaž, v katerih so sedaj shranjeni 3 avtomobili in 2 motorni kolesi. Garaže oddajajo tudi v najem.

Zastavljalnico obiskujejo Ljubljančani zlasti sedaj za predpust. Polna so že vsa tri skladišča.

Lani je zastavilo 16.730 strank za posojilo 3.191.850 Din. Rešilo je 15.072 strank za posojilo 2.959.060 Din, na dražbi pa je bilo prodano 1562 strankam za 203.033 Din. Denarnega prometa je bilo 7.561.164 Din (predlanskim 7.502.001 Din).

Ali dobi Ljubljana novo plinaro?

Delo plinarne v preteklem letu — Poraba plina se že bliža največji produkcijski možnosti plinarne — Pred odločilno sejo

Ljubljana, 17. januarja. Enako kot zadnja leta, je tudi v letu 1930 plinarina oddala več plina za kuho, kurjavo in obrtne svrhe kot pa za razsvetljavo. S smotreno propagando se ji je posrečilo, da je dvignila konsum plina od 964.473 m³ v letu 1929 na 1.150.000 m³, tedaj za celih 185.527 m³ in to kljub temu, da oddaja plina za privatno razsvetljavo stalno pada!

Pred leti je namreč znašala še 216.600 m³, lani pa je znašala komaj 45.000 m³. Ta padec je zadel mestno plinarino tem bolj, ker je plin za razsvetljavo dražji (3 Din) kot za pa kuho in kurjavo (2 do 2-75 Din).

Privatnim strankam je plinarina lani montirala: 140 aparatov za toplo vodo (kopalnih peči), 95 peči za ogrevanje sob in lokalov, 230 kuhalnikov in štedilnikov, 120 garnitur za likanje, 3 prekajevalnice za meso, in 32 različnih gorilnikov za obrt.

Izmed večjih montažnih del v zadnjem času omenjamo: kompletne plinske kuhinje v Leonišču, splošni bolnici, Delavski zbornici, Deželni domu kraljice Marije, v kavarni Prešeren — ta je bila prva kavarna v Ljubljani, ki si je dala montirati moderno plinsko kuhinjo. — Danes je prišla obratovati plinska kuhinja tudi v kavarni Emona, kjer so jo začeli montirati v četrtrek. Umetno bi bilo, da bi se tudi ostali ljubljanski kavarniški in restavracijski obrati modernizirali z napravami, ki so v inozemstvu že davno vpeljane.

Večje plinske naprave je plinarina še montirala pri Zalazniku, v Pauerovi tovarni keksov v tovarni Zmaj, tovarni Saturnus, pri Reichu, v Slamičevi tovarni konserv, v Hamanovi pralnici, v tvornicah klobas Urbas, Urlep itd.

Svetilnik pri strankah je plinarina demontirala 72 (predlanskim 75); mnogo svetilk je izven uporabe, svetilke so montarine le za rezervno pri motnjah v električnem omrežju. — Plinska razsvetljava je postala torej le rezerva za električno luč.

Ker ima plinarina ugodne pogodbe z dobavnimi tvrdkami za plinske aparate, oddaja strankam plinske potrebščine na 12 mesečnih obrokov, da se omogoči tudi državnim uradnikom poraba plina.

Največ dela in stroškov je povzročilo plinarini zopet plinsko omrežje, ki, kot je znano, še oddaleč ne zadošča in ne ustreza povečanju mesta. Potrebno bi bilo, da se v vsako novo otvoreno ulico, čim je zazidana, položi cestni plinski vod in omogoči hišnim posestnikom, da napeljuje v stanovanja plin. Skoro polovica vseh ljubljanskih cest pa je še danes brez plinskega voda, s plinom je opremljen le centrum mesta, kar je neposreden vprek, da se je v Ljubljani splošno premalo trošilo plina. Kakor je razvidno iz referatov mestne plinarne za lansko proračunsko debato, je potrebno, da ima plinarina enako kot druge plinarne v to svrhu otvoren kredit, s katerim bi v enem ali dveh letih razširila omrežje v vse ulice mesta Ljubljane. Lani je plinarina položila 3 km plinskega voda. Upati je, da se bodo razmere zadnje temeljito zboljšale, saj je bilo pred kratkim kupljenih 12 km plinskih cevi, ki jih prične polagati že spomladi.

Lani je znašal najnižji dnevni konsum plina 4200 m³, najvišji pa 6800 m³. Konsum se bliža maksimumu produkcijske možnosti ljubljanske plinarne, radi česar sta začela razmišljati upravni odbor in ravnateljstvo o razširjenju sedanje plinarne, oziroma gradnji nove plinarne. Ne sme se namreč čakati, da bi bili vsi stroji nepretrgoma vpreženi na najvišjo kapaciteto, kar se glede na varnost in neprekinjeno oddajo plina nikakor ne sme zgoditi. Upravni odbor s strokovnjaki iz občinskega sveta proučuje sedaj način rešitve kakor tudi finančno stran povečanja kapacitete mestne plinarne. Pretekli ponedeljek se je vršila seja

upravnega odbora, ki pa ni dovela do končne rešitve.

Pričakovati je, da bo prišlo do sklepov na prihodnji seji, ki se bo vršila pojutrišnjem.

V tehničnem pogledu ne glede na finančni efekt bi bila idealna rešitev plinarne ta, da se postavi popolnoma nova plinarina izven Ljubljane, sedanji prostor popolnoma izprazni in z obema poslopij vred proda. Izvedba tega načrta bi stala okoli 12 milijonov Din. Za prostor in poslopje v sedanji plinarini bi dobila plinarina okoli 2 milijona Din — tako da bi potrebovala še posojilo v znesku najmanj 10 milijonov Din.

Zivčno in duševno bolnim povzroči zelo mila, naravna »Franz-Josef« grenčica dobro prebavo, isto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slovitih zdravnikov za živčne bolezni je najtopleje priporočati rabo »Franz-Josef« vode tudi pri težkih obolenjih možganov in hrbtne mozga. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah. 471

Omejite zadolževanje v rudarskih revirjih

Zagorje, 15. januarja.

Gospodarska zadruga v Zagorju je po daljšem posvetovanju in prevdajanju prišla do zaključka, da je le s pomočjo zadrugaštva mogoče nabaviti konzumentom živila po času odgovarjajočih cenah. Ker mesarji niso dali do sebe in četudi so isti znižali mesne cene za nekaj dinarjev po kvantiteti, ki pa še ni odgovarjala kupni sili konzumentov, je ustanovila Gospodarska zadruga zadrugo mesarijo, ki nudi svojim članom prvotno meso po zmerni ceni. Da je naša zadruga splošen odziv in umevanje je razvidno iz tega, da pristopajo k njej vedno novi člani in kakor slišimo, se ji hočejo pridružiti še oni številni obrtniki, ki rabijo dnevno večje količine mesa. To ravnanje je popolnoma pravilno, ker je znano, da občutijo draginjo vsi, ne samo delavstvo. Zadruga bo pa takoj znižala cene, kakor hitro so kriti vsi režijski stroški, kar bo, ako bo pristopilo še nekaj novih članov, v kratkem času urejeno.

Jasno je, da se pojavljajo kakor povsod tudi tukaj protigovori — tu in tam se oglašajo zatratno strankarstvo, čes: marksisti ali klerikalci bodo kaj dobrega ukrenili; po našem mnenju naj se potlačijo te sodbje popolnoma v ozadje, ker za nas je merodajno samo eno, in sicer skrb za blagor bližnjega, pa naj je pripadal ta poprej eni ali drugi stranki...

Z zanimanjem smo čitali poročilo »Jugoslovane« dne 23. pr. meseca o Konsumnem društvu v Varaždinu, kjer se omenja, da dobavlja društvo svojim članom živila po zelo nizkih cenah — zemlje dvakrat večje kot pri nas po 25 para komad. Tam se navaja, da si dobavlja društvo moko neposredno od pridelovalca, torej iz prve roke in brez posredovalcev. Umetno je, da je mogoče le na ta način nuditi svojim članom tako vredno hrano — zraven se pa še omenja, da dela društvo brez izgube! Ne zahtevamo, da bi počeli naši peki peči večje zemlje za manjšo ceno, ker smo od »žitnice« aljo več oddaljeni kot Varaždin, vendar z dobro voljo in pravilno umevnostjo bi se dalo tudi pri nas kaj doseči. Ako je mogoče nabaviti enemu društvu direktno od pridelovalca — je to sigurno mogoče tudi drugemu društvu ali skupini.

Pred dnevi smo zopet čitali, da so znižali mesarji v »konkurenčnem boju« tam nekje pri Krškem mesne cene na 12, 10 in 8 Din, za Božič celo na 5 Din kg in po novem letu so se zednili na 10 Din za lepo goveje meso in 12 Din svinjsko meso s špehom. Zraven nobeden ne toži o kakšni izgubi, marveč imajo še svoj dobiček. Da bi bila tam živina cenejša kot pri nas, je malo verjetno, ker kolikor je nam znano, se giblje cena živine v Dravski banovini prilično enakomerno.

Večkrat se ališiti tožiti mesarje, da jim nadaljnje znižanje ni mogoče, ker jim ljudje preveč dolgujejo in bi prišli tako s časom na rob. Naše mnenje je drugo: tam, kjer niso urejene cene

sorazmerno zaslužku, tam rastejo dolgovi. To je povsem logično, ker konzument si mora nabavljati živila, četudi na kredit — dokler dobi — in ker ne odgovarja njegov zaslužek cenam, leze v dolgove. Kakor hitro bo pa dana konzumentu možnost, da si nabavi gotovo količino živil za manjši znesek, bo a preostalim denarjem, ki ga je poprej izdal za isto količino živil, odplačeval sedanje dolgove.

S tem smo hoteli samo pokazati pot, po kateri bi se prišlo do zmanjšanja prekomernih dolgov prebivalstva industrijskih krajev. Ni naš namen, udrihati ne po enem ne drugem, temveč je to samo apel na one, ki jim je dana možnost, sedanje t. l. stanje spremeniti ali omiliti. Ker na kakšno povišanje medz v enem ali drugem kraju ni misliti, bi edino popolna zaposlitev delavstva v rudarskih revirjih in znižanje cen živilom spravila obremenjeni voz v normalni tir. nik...

Poučna ekskurzija učiteljev risanja na Dunaj

Kakor je »Jugoslovane« poročal, je kr. banska uprava v Ljubljani priredila tekom preteklega leta trimesečen risarski tečaj za učitelje obrtno nadaljevalnih šol. Tečaja se je udeležilo 40 učiteljev širom Dravske banovine, ki ga je napravilo povečini z odličnim ali prav dobrim uspehom.

Uvidevajoč nujnost potrebe boljšega in praktičnejšega znanja v strokovnem risanju v obrtno-nadaljevalnih šolah, so se odločili učitelji, v zvezi s svojim predsednikom tov. Hofbauerjem, da naprosijo svojega vodjo direktorja tehnične srednje šole v Ljubljani g. dr. Reiserja, da prevzame tudi še nadalje vodstvo poučne ekskurzije na Dunaj, ki bo letos koncem meseca marca.

Misel, ki je bila že dolgo časa predmet živahnega razmotrivanja, je dobila jasnejšo sliko na sestanku učiteljev-risarjev, ki se je vršil pred kratkim v Ljubljani. Udeležba je zgovorno pričala zanimanje našega učiteljstva za sosedne obrtne nadaljevalne šole. Zborovanje je otvoril predsednik g. Lojze Hofbauer iz Hrastnika, ki je poročal navzočim vse prednje priprave za uresničenje nameravane ekskurzije na Dunaj, ki je namenjena v prvi vrsti vsem onim učiteljem, ki so absolvirali trimesečni tečaj v Ljubljani. Poučna ekskurzija bo od 26. marca do 1. aprila. Zagotovljeni so stiki z dunajskimi učitelji kakor tudi podpora avstrijskega konzulata in ljubljanske srednje tehniške šole.

Na Dunaju se bo učiteljstvo udeležilo vseh strokovnih predavanj na obrtno-nadaljevalnih šolah ter bo proučevalo celokupen ustroj moderne šolstva. Predvidevajo se tudi hospitacije in ogled šolskih poslopij in sploh vseh zanimivosti, ki spadajo v področje obrtno-nadaljevalnega šolstva.

Ekskurzije se bo udeležilo poleg učiteljstva več profesorjev iz srednje tehniške šole in direktorjem g. Josipom Reiserjem na čelu.

Navedeno poučno potovanje bo mnogo pripomoglo našim učiteljem pri razvoju in kulturnem dvigu obrtno-nadaljevalnega šolstva, ker si bo pridobljeno znanje znalo prikrojiti in uporabiti na domačih tleh.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 18. januarja ob 15. uri: »Princezka in pastirček. Izven. — Ob 20. uri: »Mercedet. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ponedeljek, 19. januarja: »Sveti plamen«. Red C. Torek, 20. januarja: Zaprtlo. Sreda, 21. januarja: »Trije vaški svetniki«, premijera. Red E.

Opera.

Nedelja, 18. januarja ob 20. uri: »Faust«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. Ponedeljek, 19. januarja: Zaprtlo. Torek, 20. januarja: »Mignon«. Gostovanje Julija Betetta. Red A.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Nedelja, 18. januarja ob 15. uri: »Lutka«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Odgojena noč. Ponedeljek, 19. januarja: Zaprtlo. Torek, 20. januarja ob 20. uri: Plesni večer Olge Solovijev. Izven.

Otroške matineeje v »Kinu Matica«

Hvala Bogu, še niso vsi ljudje docela izprijeni, še se dobe »veliki otroci«

Dnevne vesti

Vse one naše naročnike, ki niso še poravnali svoje obveznosti napram našemu listu, prosimo, da to store čimprej. Posebno prosimo one, ki so nam še dolžni naročnino za zadnje mesece preteklega leta. S tem nam prihranijo obilo dela in si obenem zagotovijo redno prejemanje našega lista.

UPRAVA.

— G. ban dr. Marušič Drago in g. pomočnik bana dr. Pirkmajer Otmir v torek 20. t. m. in v petek 23. t. m. zaradi zasedanja banskega sveta ne bosta sprejemala strank.

— Izjava bana g. dr. Marušiča o inspekcijem potovanju. Ban dr. Drago Marušič je izjavil dopisniku beogradske »Politike« o svojem potovanju v severnih krajih Dravske banovine: V teku tedna, ko sem potoval po severnih krajih banovine, sem imel priliko, da se osebno prepričam o potrebah in položaju v tamošnjih krajih. Prijetno me je presenetilo marljivo delo in napredek teh krajev, a posebno me je vzradostilo, da je ideja kraljevega manifesta padla baš v teh krajih na najbolj plodna tla in da je danes narod vrlo zadovoljen ter v slogi in medsebojnem sporazumu sodeluje pri reševanju oblih vprašanj. V nekaterih občinah obstojajo posebne potrebe in težkoče, toda vsi gledajo z zaupanjem v vlado in njene predstavnike, da jim pomaga pri premagovanju teh težkoč. Tudi sicer je to inspekcijsko potovanje, posebno v severnih krajih, dvignilo navdušenje naroda za nacionalno jugoslovansko idejo in ti obiski pomenijo velik korak naprej v utrjevanju naroda v tej ideji, ker sem prepričan, da bo ljudstvo po navodilih v stvarnem in konkretnem delu v občinah in srezih delalo s še večjo energijo za kulturni in gospodarski napredek teh krajev.

— Iz ministrstev. Za pomožnega monopolističnega kontrolorja v tobačni tovarni v Ljubljani je imenovan g. Martin Oblak, strokovni monopolistični pripravnik, za pomožnega oficijala pa g. Alojz Novak, manipulantni monopolistični pripravnik.

— Iz sodniške službe. Z ukazom pravosodnega ministra je sodni pripravnik okrožnega sodišča v Novem mestu g. Emil Pureber imenovan za stalnega in pomaknjen v 8. skupino I. kategorije.

— Spremembe pri deželni sodišču v Ljubljani. Pri ljubljanskem deželni sodišču so se letos izvršile nekatere spremembe glede razdelitve referatov in sodnih opravil. Mesti predsednika in podpredsednika še nista zasedeni. Dosedanja kazenska sodnika-poeidina dr. Vinko Strasser in Gašo Stojkovič sta prideljena k I. civilnemu senatu. Pri sodišču so zdaj 4 preiskovalni sodniki. Na novo je kot preiskovalni sodnik določen s. o. s. dr. Ivan Bizjak, ki je bil doslej kazenski sodnik pri okrajnem sodišču. V kazenskem senatu 5 sodnikov so predsednik s. o. s. Anton Mladič, namestnik s. o. s. Ivan Kralj, člani senata s. o. s. Ernst Kobe, s. o. s. Srečko Verbič, ki je doslej vodil eksekucijski oddelek okrajnega sodišča in s. o. s. Ferdinand Merala. Namestniki so s. o. s. Anton Avsee, s. o. s. dr. Alojzij Debeljak in s. o. s. Adolf Hudnik, temu so drugače poverjene ločitve zakonov. V kazenskem senatu treh sodnikov so predsednik s. o. s. Anton Mladič, namestnik s. o. s. Ivan Kralj in s. o. s. Verbič Srečko. Kazenska sodnika-poeidina sta s. o. s. Kobe Ernst za okoliš ljubljanskega okrajnega sodišča in s. o. s. Ferdinand Merala za okoliš ostalih okrajnih sodišč.

— Odbor podpornega društva finančnih in drugih uslužbencev drž. uprave Dravske banovine v Ljubljani pripravlja za redni občni zbor, ki se bo vršil meseca februarja, obširen načrt za razširjenje bolniškega sklada po načinu mestnih uslužbencev, ter razširjenje podpornega sklada po zahtevi občega materijalnega položaja drž. uslužbencev. Eno kot drugo je nujno potrebno, da se divgne kapaciteta društva v interesu članstva ter se nudi ono, kar državni uslužbenci v materijelnem oziru potrebujejo od našega društva. — Opozarjamo članstvo na tozadevno okrožnico, ki bo izšla pred občnim zborom, tako da bodo prišli člani na občni zbor že informirani in pripravljeni.

— O možnosti financiranja železniške proge Kočevje Sušak. V torek 20. t. m. ob 20. uri bo v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, Simon Gregoričeva ulica, za vse gospodarske kroge, zlasti pa za naše izvoznike, velevažno predavanje o možnosti financiranja te proge. Predaval bo g. Evgen Lovšin. Zveza trgovskih gremijev vabi g. ljubljanske trgovce, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo.

— Mojster Aljehin v avdienci. Mojster Aljehin je bil iz Beograda brzojavno povabljen v avdienco Nj. Vel. kralja. V Sarajevu je izjavil novinarjem, da bo odšel iz Beograda v Nizzo na odmor, nato pa v Pariz. Izjavil je med drugim tudi, da je dr. Vidmar najmočnejši jugoslovanski šahist, le žal, da se ne more popolnoma posvetiti šahu. Kostić je velik talent tako v šahu kakor v življenju. Dr. Astaloš in Vuković spadata v srednji mednarodni razred šahistov. Pire iz Maribora je pa po njegovem mišljenju bodoči šahovski prvak Jugoslavije. Da je nenavaden talent, ki se bo še razvil. Drugače je natelet mojster v Jugoslaviji na dokaj dobre in talentirane šahiste.

— Izum občana iz Zirov. Lenassi Julij iz Zirov je izumil posebne škarje, ki so navidez kakor običajne škarje, toda na pritisk se odpre poklopce izdolbine, ki je na obeh straneh držaja. V te izdolbine se da spraviti 5 vreten različnega sukanca, 5 šivank, 8 bucic, 2 varnostni

igli. V drugi izdolbini je pa pilica za nohte, »lipenštift« ter blazina za puder. V pokrovu je vdelano tudi ogledalce. Škarje so zložljive. V sredino države gre tudi napredek. Škarje se dajo shraniti v žepu in zavzemajo prav malo prostora. So tudi prav lično izdelane, stale pa ne bodo več ko 25 do 30 Din. G. Lenassi je svojo iznajdbo že patentiral v Jugoslaviji in Nemčiji. Če se mu posreči ustanoviti družbo z zadostnim kapitalom, ki bo te škarje vrgla na trg, bo še bogat človek.

— Žična železnica Cetinje-Kotor. Meseca marca prično graditi žično železnico iz Cetinja preko Lovčena v Boko Kotorsko. Železnica bo služila tudi za prevažanje gradbenega materijala in bo tako pospeševala gradbeno gibanje Cetinja.

— Zagrebški Zoo je izgubil noja. Zagrebški živalski vrt zopet žaluje. Poginil mu je noj, samica, ki so jo šele nedavno nabavili.

— Smrt krapinskega župana — Slovenca. V Krapini je umrl dolgoletni župan Vilibald Sluga, rodom iz Sv. Jurija pri Celju. Njemu gre zasluga za velik napredek Krapine v zadnjih desetletjih.

— Oddaja lova občine Predvor. Lov krajeve občine Predvor bo oddal v zakup na javni dražbi v uradu sreskega načelstva v Kranju 2. marca ob 9. uri za dobo 5 let, t. j. od 1. aprila 1931 do 31. marca 1936. Zakupni in dražbeni pogoji se zvedo ob navdih uradnih urah v uradu sreskega načelstva v Kranju.

— Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani sklicuje v nedeljo na dan 1. februarja 1931. ob pol 9. uri dopoldne svoj VII. letni redni občni zbor v veliki dvorani Trgovskega doma ob Gregoričevi cesti z običajnim dnevnim redom. Občni zbor je sklepčen, če je prisotna vsaj ena tretjina vseh rednih članov. Ako pa občni zbor ne bi bil sklepčen ob napovedani uri, se vrši pol ure nato drug občen zbor, ki je sklepčen ne glede na število prisotnih članov.

— Veselo razpoloženje na veselicah, predpustnih zabavah, plesih in podobnem ustvarja dekoracija. Manjkati ne smejo girlande, serpentine, konfeti, čepice, ki povzročajo prijetno razposajenost. Vse to in papirnate krožnike ter servilne dobite najceneje pri trdki M. Tišar, Ljubljana. 472

— Gramofonisti! Kvintet Glasbene Matice v Ljubljani je zapel 20 krasnih narodnih pesmi na — His Master's Voice — plošče. Posnetek se je izvrstno posrečil — vsaka plošča je zares blager. Vabimo Vas k nakupu teh lepih plošč, kakor tudi drugih, na nivo došlih krasnih kompozicij umetne in lahke godbe. Gramofon A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva 34 — poleg glav. kolodvora. Največja in najstarejša specialna trgovina gramofonov in plošč v Jugoslaviji. Seznami plošč zastoj. 473

— Družba sv. Cirila in Metoda pozivlje svoje podružnice, da čimprej skličejo občne zборе ter naznajo odbore vodstvu in sreskemu poglavarstvu. 475

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izvršitev. 398

— Velik ples Jadranske straže v slovanskih narodnih nošah bo 24. januarja 1931 v Unionski dvorani v Ljubljani. 365

— Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 166

— Krzno se dobi najbolje in poceni pri trdki I. Knecht, krznar, Ljubljana, Sv. Petra. 475

— Hidroplani v Ljubljani. Za prireditve Jadranske Straže, ki bo dne 24. t. m. v Unionski dvorani v Ljubljani, je naročeno iz Splita večje število hidroplanov, ki bodo krožili s pomočjo posebne priprave po dvorani nad glavami vrtečih se parov. Gre za kolosalen izum spretnih dekoraterjev gg. mornariškega kapetana Jelčnika in prof. Siča, ki ga nameravata dati pozneje patentirati. Tudi v ostalem se obetajo velika presenečenja v dekorativnem pogledu. Vse bo nudilo harmoničen okvir bogatim peštrim skupinam najrazličnejših slovanskih narodnih noš, ki se bodo ob začetku predstavile občinstvu v bajnih skupinah in ki bodo pokazale razne tipično-nacionalne plesne umetnosti posameznih slovanskih plemen. Cela prireditev bo nekaj izrednega in zelo zanimivega za vsakega. Zato naj nihče ne zamudi ugodne prilike in naj pohiti na prireditev. S tem bo obenem pomagal Jadranski Straži uresničiti njen zvišeni cilj, ki je vsebovan v njenem kratkem, toda velepomembnem geslu: »Čuvajmo naše morjce.

— Pretep Celjana v Zagrebu. Delavec Vinko Leskovec iz Celja je pil v nekem vinotoku v Vlaški ulici v Zagrebu ter se končno sprl z vinskimi bratci. Na cesti so se stekli in Leskovec se je tolikanj razburil, da je svojega prijatelja udaril s sekuro in ga k sreči le lahko poškodoval. Leskovec so nato drugi delavci tako pretepili, da je obležal na cesti in so ga morali prepeljati z vozom v bolnico.

— Društvo konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije je imelo svoj redni občni zbor v soboto 17. t. m. v banski palači. Na občnem zboru so se obravnavale tekoče stanovske zadeve in je bil nato izvoljen ta odbor: dr. Fran Ogrin, srezki načelnik v Kamniku, predsednik; Rajko Mulaček, banski svetnik, 1. podpredsednik; dr. Ivan Karlin 2. podpredsednik; dr. Stanko Novak, tajnik; Alojz Lenarčič, blaginik; dr. Mlekuž, Trstenjak Karol, sr. načel., Kette Oton, Pezdrič Franc, dr. Terstenjak Alojz, srez. načel., dr. Legat Ivan, dr. Ipavice Marko, srez.

nač., dr. Hacin Lovro, srez. nač., odborniki; Podboj Franc, srez. nač., Grabrijan Miloš, Sink Fr., Brezigar Mirko, namestniki. Za preglednika računov sta bila izvoljena Znidaršič Franc, srezki načelnik, in dr. Bogataj Lovro.

— Kdor želi otvoriti brezalkoholno gostilno, pa se boji ovir, ki se mu od raznih strani delajo in ne ve, ali bi se mu to izplačalo, naj se obrne na Brezalkoholno produkcijo v Ljubljani, Komenskega ul. 36, kjer dobi vsa potrebna pojasnila brezplačno. V Dravski banovini je že nad 120 brezalkoholnih gostiln.

— Vreme. Barometer je kazal včeraj ob 7. v Ljubljani 753,8, v Mariboru 756,6, termometer pa v Ljubljani 2,3, v Mariboru 4, v Ljubljani je pihal zapadni, v Mariboru pa severozapadni. Povsod je bilo megleno. Padavin ni bilo nikjer. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 6,6, najnižja pa 4,6, v Mariboru 0, v Mostaru 5, v Zagrebu —3, v Beogradu —4, v Sarajevu —2 in v Kumboru 4.

F. Fajdiga sin

Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 17

Ustanovljena leta 1879

317

Ljubljana

Nedelja, 18. januarja 1931, 2. po razgl. Gosp. Pravoslavlji: 5. januarja, Teop.

Ponedeljek, 19. januarja 1931, Panut, Pravoslavlji: 6. januar, Bogojavljenje.

Nočno službo imata danes, v nedeljo, lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. Jutri v ponedeljek pa lekarnar B. Ahovec na Kongresnem trgu. Ustara na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

— Črno-bela reduta se vrši letos 14. februarja v vseh prostorih hotela Union. — Vabila bodo razposlana do 26. t. m. — Reklamacije vabil ob 3. do 14. febr. od 17. do 19. v damskem salonu kav. rne Emona. 477

— Kuhanje na plinu. Danes v nedeljo dne 18. t. m. ob 5. uri popoldne priredi mestna plinarna poskusno kuhanje na plinu v Šentjakobski šoli vhod iz Florjanske ulice. Posebno opozarjamo na to kuharice in kuhinjsko uslužbenstvo, ker se vrši predavanje v slovenskem jeziku.

Koks za kovače in centralne kurjave

iz angleškega premoga

75 Din za 100 kg

327

franko plinarna nudi

Ljubljanska mestna plinarna.

— Dvanajst kostanjev mu je posekal. Trgovec Osvold Pengov s Karlovske ceste 19 je prijavil policiji, da mu je brivski mojster K. posekal v njegovem gozdu 12 kostanjev in mu povzročil 800 Din škode. Kostanje je porabil K. za kurivo.

— Opozarjamo na današnje predavanje pisatelja Finžgarja o slovenskem kmetu. Predavanje priredi slavistični klub DSFF ljubljanske univerze v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Začetek ob pol enajstih. Vstop prost.

— Članicam ženskega akademskega pevskega zbora! Vsem onim pevkam, ki so se s podpisom obvezale, da bodo redno posečale vaje, javljamo, da se te vrše redno vsako sredo in petek točno ob 19. uri brez akademске četrti na univerzi v balkonski dvorani. Tudi ostale tovarišice, ki bi imele veselje do lepe pesmi, se še lahko prijavijo, a najkasneje do petka 23. t. m. ob zgoraj navedeni uri. — Odbor.

— Predavanje za obrtniške vajence. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani bo priredila v ponedeljek 19. januarja ob pol 19. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Krekov trg (vhod iz Strelške ulice), VIII. vajeniško predavanje. Predaval bo g. dr. Stane Rape, tajnik Aerokluba v Ljubljani, o vzrokih nesreče pri zrakoplovstvu. Vstopnine ni. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

— Odprija noč in dan so groba vrata! Umrla je ga. Marjana Mehle v 77. letu starosti. Pokopali jo bodo danes ob pol 16. iz hiše žalosti Stara pot 2 k Sv. Križu. — Od 9. do 15. t. m. so umrli v Ljubljani: Zupan Milan, 2 in pol meseca, sin komisijonarja, Aleševčeva ulica 34; Hibšer Josip, 38 let, strojni stavec, Vidovdanska cesta 9; Gucerbraun Aleksander, 71 let, bivši delavec, Zeljarska ulica 11; Kolbezen Ivan, 25 let, strojnik, Vidovdanska cesta 9; Jožek Matevž, 74 let, mizar, Hranilnična cesta 7; Pegan Marija, 80 let, zasebnica, Vidovdanska cesta 9; Znidaršič Julija, 1 dan, hči služkinje, Vodovodna cesta 78; Jesenko Marija, sr. Tugomira, 35 let, usmiljenka, Slomškova ul. 20.; Lapajne Ana, roj. Prusa, 58 let, trgovka, Sv. Petra c. 79. V Ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Urevec Ivana, 49 let, vdova posestnika, Radovljica; Birk Ana, 5 let, hči posestn. sina, Dob pri Kamniku; Fajan Ana, 36 let, poljska dnarica, Strahinj pri Naklem; Anžič Pavla, roj. Končija, 30 let, žena posestnika, Bišče pri Ihanu; Tutta Robert, 38 let, urarski pomočnik, Hranilnična c. 2; Ločnikar Franc, 39 let, Zagar, Zeje 6 pri Naklem; Bran Veronika,

1 in pol leta, hči strojevodje, Izanska cesta 42. Valentič Vojko, 18 mesecev, sin uradnika, Svabičeva ul. 15; Fugina Marija, 3 tedne, hči krovca, Zg. Šiška, Vodnikova c. 202. Mauri Vinko, 27, usnar, Zaloška cesta 7. Ivanc Jerca, roj. Prosetnik, 69 let, žena bivš. polic. stražnika, Sv. Florijana ul. 23; Močnik Franc, pol leta, sin kovača, Sv. Petra cesta 49.

— Člani Brezalkoholne produkcije bodo nasledje dobivali vse tri protialkoholne liste v Sloveniji: Prerod, Mladega junaka in Jutrzanjo zarjo stalno brezplačno. Kdor želi pristopiti kot član(ica), dobi vsa pojasnila brezplačno pri Brezalkoholni produkciji v Ljubljani, Komenskega ulica 36, tel. št. 3351.

Oj, čujte, la čujte ve mamice zale »Atenac Vas vabi, tako Vam veli: Pripravite maske za vse svoje male Otroška se pet maskerada vrši.

Vsaj deco ni treba obleči v svilo, košček satena — pisani trak, le malo blaga se rabi za krilo, celo iz papirja napravi se frak.

Naj mamice belijo si lepe glavice prebrskajo skrinje naj svoje skrbno, šivanko naj sukajo spretno ročice! prisrčkana maska gotovo skor' bo.

Na pustno nedeljo pa le se zberimo v Unionsko dvorano hitimo prav vsi, in z deco vred srčno veselimo bodimo — Par ur pozabimo vse svoje skrbi.

— Nova dramska premijera »Trije vaški svetniki«. Kmečka šala v treh dejanjih, katero sta spisala Real in Ferner, je veseloigra, ki kaže zlagano kmečko moralo. Od začetka do konca skrbi za zabavo, v prvi vrsti vsi trije takozvani »vaški svetniki«, to so Šimen Porenta, ki ga predstavlja g. Cesar, kolarski mojster Šimec, ki ga igra g. Lipah in pekovski mojster Bavdek, ki ga bo postavil g. Smerkolj. Zelo komično vlogo ima tudi ženin Jakec, katerega igra g. Daneš. Glavne ženske vloge so v rokah gospe Juvanove, ki je žena župana in gruntarja Porente in gospe Mire Danilove, ki je njiju hčerka. Naivno kmetško dekle, hčerko kolarskega mojstra Šimca, Marjanca, predstavlja gđ. Boltarjeva, mogočno gospo Barbaro Lahajnarjevo pa gospa Rakarjeva. Tip klepetave kmečke ženice v vlogi potovke Šurle nam predstavi gospa Gabrijelčičeva. Učiteljica igra g. Jan, župnika g. Kaukler in zdravnika Klepač g. Potokar. Dejanje se vrši na vasi Potok. Šalo je režiral g. režiser Lipah, prevel pa g. Cesar. Premijera bo v sredo dne 21. t. m. za red E.

Pojasnilo o gostovanju »Dunajske operete«. Zadnje gostovanje »Dunajske operete« je presenetilo našo javnost in ni manj upravo Narodnega gledališča, ki je imela pred sklepom pogodbe o umetniški kvaliteti te igralske družine najboljša telefonsko zahtevana poročila in tiskane kritike. Ravnateljica opere, gospoda Mirka Polića, ki vodi svoje posle vestno in vedno, ne zadene za to gostovanje najmanjša krivda. — Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

RESTRAVRACIJA »ZVEZDAC. Vsako soboto in nedeljo domače kolone. — Se priporočata Fran in Roza Krapež.

— Mistifikatorji gasilske postaje izsledeni. Policija je izsledila drznega mistifikatorja gasilske postaje, ki je s jokajočim glasom telefonično klical na pomoč gasilce, češ da gori pri Agnoli na Dunajski cesti. V družbi z mistifikatorjem so bili še trije tovariši. Mistifikator je telefoniral iz Frančiškanske ulice in potem hitel s tovariši na Dunajsko cesto, kjer so brili norce iz potegnjenih gasilcev. Sedaj bodo drago plačali svojo neokusno šalo.

— Nesreča pri delu. Antona Rahnet, 30letnega delavca v kemični tovarni v Mostah je včeraj opoldne zgrabil stroj za levo nogo in mu jo zlomil. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v splošno bolnico.

— Konjski guljaš — za goveji guljaš. Mestno tržno nadzorstvo je nedavno pri 5 gostilničarjih vzelo vzorce govejega guljaša in jih poslala zagrebški veterinarski fakulteti v preiskavo. Neka gostilničarka na severni periferiji mesta je gostom prodajala konjski guljaš za govejega. Pravijo, da je njen »goveji guljaš« slovele daleč naokrog kot posebno dober. Gostilničarka bo morala plačati občutno denarno globo in stroške preiskave v znesku 300 Din.

— Dijak onemogel na Celovski cesti. Na Celovski cesti pred hišo št. 84 je 23letni dijak Anton Volčjak iz Maribora, Gosposka ul. 52, tako onemogel, da ni mogel več naprej. Naslonil se je na zid, tresel se je in je komaj mogel govoriti. Pasantom, ki so se zbrali okoli njega, je izjavil, da je lačen. Hitro so mu postregli s čajem, nakar je bil povabljen k družini Petra Burje, kjer so ga okrepčali. Poklican je bil rešilni voz, ki pa je prazen odbrzel nazaj v mesto, ker je Volčjak odklonil prevoz v bolnico.

— Šestletnega dečka okradla. Trgovca Fran Uran, stanujoč na Glinah, Tržaška c. 24, je prijavil policiji, da je njegovemu šestletnemu sinu Milanu med vožnjo s avtobusom z Gline v Ljubljano ukradla neznana ženska dve ščetki za snaženje parketa v vrednosti 100 Din.

— Odeja ukradena iz avtomobila. Dr. Ladislav Lajovic je bila ukradena iz avtomobila, medtem ko se je mudil na drsalističu »Ilirijec« na Celovski cesti, odeja, vredna 400 Din.

— Pretep v Prečni ulici. Brezposelni delavec Franc Petrič iz Ljubljane se je mudil v družbi prijateljev v Marinskovi gostilni v Prečni ulici. Nenadoma se je vnel med njimi prepri, ki inu je sledil pretep. Ta se je nadaljeval tudi še na cesti, kamor jih je postavil gostilničar. V pretepu je dober prijatelj pretepal Petriča z nožem zapestje na levi roki, da je moral iskati ponoči v splošni bolnici.

Maribor

m Bogojavljenje. Jutri v ponedeljek bo v pravočasni kapeli svečana liturgija, nakar bodo vsi verniki z godbo na čelu odšli na Trg svobode, kjer bo ob 10. uri slovesna blagoslovitev vode. Po blagoslovitvi bo g. prota Trbojevič blagoslovil z vodo najprej posadko, nato pa vse vernike. Ta obred je v Mariboru zelo priljubljen in popularen, zato se prosi za red in mir v času obredov.

m Ljudska univerza v Studencih. V ponedeljek 19. t. m. točno ob 19. uri bo nadaljeval g. Ivan Robnik predavanje o temi: Človek na poti k cilju.

m Lutkovno gledališče. V lutkovnem gledališču Sokola-matice v Narodnem domu se bo danes popoldne ob 15. ponovila vesela trodejanika »Gašperček čarovnik«.

m Nedelja v gledališču. Danes v nedeljo popoldne ob 15. se bo pela Audranova opereta »Lutka«; cene bodo znižane, da se omogoči obisk tudi manj imovitim slojem. Zvečer ob 20. bo prva repriza »Odgodene noči, zabavne burke, ki je namenjena samo smeju.

m Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo bo imela od danes popoldne do prihodnje nedelje opoldne lekarna Savost »Pri sv. Magdaleni« na Trgu kralja Petra.

m Z delovnega trga. Od 11. do 17. t. m. je pri tukajšnji borzi iskalo zaposlitve 77 moških in 47 ženskih moči. 94 mest je bilo prostih. Dela je dobilo 27 moških in 37 žensk. Koncem tedna je bilo v evidenci 876 oseb.

m S sejma za prašiče. Na sejmu za prašiče v petek je bilo 121 živali. Prodajali so se: mladi prašiči 7—9 tednov stari 120—180 Din, 3—4 mesece 200—300, 5—7 mesecev 400—450, 8—10 mesecev 550—650, eno leto stari 900—1000 Din. Meso je stalo: živa teža kg 8—10 Din, mrtva teža kg 12—13 Din. Prodanih je bilo samo 48 živali.

m Aretacije in prijave. V petek so bili v Mariboru aretirani: Vid K. in Rudolf K. radi vloga, Ivan S. in Ernest S. radi pretepa, Rudolf P. radi vlačuganja in pijanosti in Jožeta S. radi suma tajne prostitucije. Prijav je policija prejela 7, poročil pa 2.

m Nezgoda s flobertovko. V Počehovi se je 18letni delavec Josip Sunko v petek tako nerodno igral s flobertovko, da se je sprožil in mu prestrelila levo dlan. Prvo pomoč je nesrečniku nudila rešilna postaja.

m Prepoved zahajanja v gostilno. Okrožno sodišče pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je 23letnemu hlapcu Francu Kalohu iz Male Zimice prepovedalo zahajanje v gostilno za dobo 6 mesecev.

Celje

* Opozorilo davkoplačevalcem. Mestno načelstvo opozarja hišne posestnike, da je 1. januarja zapadel v plačilo prvi obrok samostojnih občinskih naklad (gostščina, kanalska pristojbina in vodarina).

* Ustanovni občni zbor »Merkurja«. Preteklo nedeljo se je vršil v Narodnem domu ustanovni občni zbor celjske podružnice »Merkurja«, družba trgovskih in privatnih nameštencev Jugoslavije. Zboru je predsedoval kot najstarejši član g. Orel. Sprejeta so bila pravila ter voljena uprava, ki jo tvorijo sledeči gg.: predsednik ravatelj Kralj Drago, prvi podpredsednik prokurist Himmer Robert, drugi podpredsednik dr. Wolf Kristian, odborniki Videčnik Mirko, Vrečič Ludvik, Prodan Albert in Dofek Vilko. Delegat za glavno skupščino matice je g. Schuster Vinko. Zbor je sprejel resolucijo glede načrta zakona o socialnem zavarovanju, ki jo je poslal g. ministrskemu predsedniku, ministru za socialno politiko ter predsedniku vrhovnega zakonodajnega sveta. Za poverjenika je bil nanovo izvoljen g. Schmidhen Marij. Uradne ure za člane so razen sobot, nedelj in praznikov dnevno od 12:30 do 13:30 v Zavodni 37, I. nadstr.

* Smrtna kosa. V javni bolnici je 17. t. m. umrl 13-letni sin posestnika Marolt Josip iz Braslovč.

* Smrt starega Celjana. V petek je Na okopih št. 11 umrl g. Soudut Jurij, vpokojeni uradni sluga mestnega načelstva. Pokojni je dosegel visoko starost 91 let in je bil menda najstarejši Celjan. Bil je dolga leta v službi in je šel pred par leti stopil v pokoj. Starejši Celjani se ga še gotovo spominjajo. V mladih letih je celo služil pod Radeckim in je bil od tedaj invalid. Pogreb bo danes popoldan ob 16. na mestnem pokopališču. Preostali iskreno so žalje.

* Zahvala. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je dijaški plesni venček tako lepo uspel, najlepša hvala! Prav posebno se zahvaljujemo pokroviteljici gospe Marici dr. Serneževi in vsem cenj. damam, ki so sodelovale, za vsi njihovo skrb in požrtvovalnost kakor tudi vsem javnim ustanovam in privatnikom za njih prispevke, bodisi v denarju bodisi v naturi. Prebitek Din 3000 se je izročil dijaškemu podpornemu društvu (Din 1500) in dijaški kuhinji (Din 1500). — Prireditelji.

* Pregled motornih vozil. Predstojništvo mestne policije razglašja, da se bo vršil pregled vseh avtomobilov po sledečem redu: 22. januarja ob 11. pred mestno garažo za avtomobile iz mesta Celja ter sreza Gornji grad in sodnega okraja Šostanj, 29. januarja za avtomobile iz sreza Celje.

* Poskus samomora. V zaporu okrožnega sodišča si je poskušal vzeti življenje 21-letni Albin S. na ta način, da je pogoltnil ročaj svoje žlice. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico, kjer so ga operirali in mu rešili življenje.

* Slamorenzica mu je razgrala roko. V Zadohovi pri Škofji vasi je zgrabila slamorenzica 5-letnega posestnikovega sina za desno roko in mu razmesarila štiri prste. Otoka so prepeljali v celjsko bolnico.

* Najdbe. Našli so zračno sesalko za kolo ter 10-dinarski bankovec, zaviti v žepnem robcu.

Borba z vlomilcema po strehah

Senzacionalna aretacija dveh lopovov v Mariboru

Maribor, 17. januarja. Ko je sinoči krog 21:30 ure Pavla Murkova, natakarka restavracije »Plzenjski dvor« in z njo združene kavarne v Tattenbachovi ulici, last g. Senice prišla trenutno v svojo sobo v drugem nadstropju, je nenadoma opazila, da nekdo leze skozi okno. Prestrašena je zbežala v kavarno, kjer je o tem obvestila gospodarja in goste. Ljudje so se pravočasno opazili, da sta vlomilca še v sobi, odnosno v poslopju in so se lotili zasledovanja. Obenem je gost Ivan Pukl, strugar v delavnici državnih železnic, skočil preko ceste v policijske zapore »Pri grofci« in pozval na pomoč stražnike.

Stražniki in gosti so nato preiskali natakaričino sobo in vse ostalo poslopje, vendar pa vlomilcev niso našli. Ker pa iz poslopja skozi vrata ali okna nista mogla pobegniti, je bilo takoj jasno, da sta splezala na streho. Razpostavile so se zato straže krog vsega bloka hiš med Tattenbachovo, Vetrinjsko, Kopalniško in Ulico ob jarku, Ivan Pukl pa je s stražnikom in nekaterimi gosti odšel na streho. Slutnja je bila pravilna. Vlomilca sta bila res na strehi, a ne več na oni gostilne in kavarne, temveč že na strehi trgovke Kosove v Vetrinjski ulici. Eden se je, ko je opazil zasledovalce, skril za dimnik, drugi pa je legel v nek žleb med dvema strehami.

Stražniki in ostali zasledovalci so ju skušali prijeti, a operiranje po strehah je bilo skrajno težavno in nevarno, mimo tega pa sta se vlomilca

tudi pričela braniti. Trgala sta s strehe opeko in jo metala proti zasledovalcem, da se jima niso mogli približati. S tem sta si pa tudi pripravljala pot v podstrežje hiše gospe Kosove, misleč, da bosta od tam lahko neopaženo pobegnili. Zasledovalci so to nakano še pravočasno spoznali in alarmirali one, ki so stražili na ulicah, da so prišli v omenjeno hišo in ju hoteli doseči v podstrežju ali na stopnicah. Med tem sta pa vlomilca tudi že toliko razkrila streho, da sta mogla smukniti notri.

Tako sta prišla med dve fronti zasledovalcev, med one na strehi in one v hiši, udala se pa še vedno nista. Ko je hotel stražnik prvega prijeti na stopnicah, se je spustil preko ograje nižje, a tam je obvladala in zvezala, dotim se je drugi branil z nožem in je par zasledovalcev lažje ranil na rokah. Končno pa je bil tudi on premagan in zvezan.

Na policiji so ugotovili, da sta to 23-letni ključavničarski pomočnik Vido Karba in 28-letni mizarjski pomočnik Rudolf Kranjc. Iz sobe natakarka sta, ker sta bila prepodena, odnesla samo ogrlico in nekaj drobnarije, policija pa sumi, da sta izvršila tudi več drugih prejšnjih vlovov, ki doslej še niso bili pojasnjeni. Na vsak način pa je bila to tako dramatična in nevarna borba in aretacija, kakor je kronika mariborske policije še ne beleži.

S puško nad brata

Po naključju ga ni zadel — Sovraštvo med bratoma — Težka poškodba slabejšega

Trebnje, 16. januarja.

Zalosten primer podivjanosti, surovosti in sovrastva med bratoma Wolfom Antonom in Alojzijem iz Stare gore pri Trebnjem, je danes v naši okolici predmet razgovorov in splošnega ogorčenja. Med tema je vladalo že dolgo časa neprikrito sovraštvo. Med njima so bili na dnevnem redu pretepi, grožnje in pretnje. Njuna družina, mati sestra in ostali so se bali najhujšega, da ne pride med njima do dejanskega spopada. Kljub prošnjam sivolase matere, ljubečih sester in ostalih pomirjenj med bratoma ni bilo mogoče.

Anton, ki je svojega gluho-nemega brata Alojzija tako sovražil, je danes izvršil, kar je že dolgo časa nameraval. Ko sta se brata mudila pri kočarju Sitarju Antonu v Stari gori, sta se zopet sprla. Spor je bil vedno hujši, ker gluho-nememu Alojziju ni mogel odgovorjati, ampak je dajal samo znake, ki so pa Antona, ki jih ni razumel, očividno bolj in bolj razburjali. Po dolgem in ostrem prepiru se je Anton vrgel na

Alozija, ga obdeloval s pestmi in nogami, tako da ga je lažje telesno poškodoval že pri tem spopadu.

Slabotni gluho-nememu Alojziju mu je s težavo ušel domov, kjer je skušal dopovedati svojem. Kaj da se je zgodilo. Med tem je pa prihrumel domov tudi Anton, še vedno poln sovraštva in maščevanja in razgrajal in grozil vsem, tako da je vsa družina pobegnila iz hiše. Divji in neukrotljivi Anton je pa vzel puško, jo nabil in ustrelil na brata, ki je zaječal in se zgrudil.

Prvi hip so mislili, da je zadel in da je brat mrtev. Vendar je pa divjak cilj zgrešil in brat je ostal pri življenju.

Najtežje je pa še to, da gluho-nememu Alojziju ne more točno povedati, zakaj je prepričal in je zato zasliševanje otežkočeno. Surovi napadalec vali vsa krivdo na poškodovanega brata.

Zadevo preiskuje orožništvo, ki je puško zaplenilo. Ko piše vaš poročevalec to poročilo, mu sporočijo, da je ranjencu slabše in da je pričakovati najhujšega.

— an.

Cigan obsojen na 20 let robije

Novo mesto, 17. januarja 1931.

Danes se je zagovarjal pred senatom okrožnega sodišča 26letni cigan Jože Brajdič, vulgo »Ladi« radi treh grehov, med njimi za uboj. Bilo je lani 29. oktobra pod večer v ciganskem taborišču med vasi Ločno in Vel. Bučno vasjo. Zbrano je bilo mnogo ciginov obeh spolov in otrok; sami Brajdiči.

Brajdič Jože »znablasti« je prišel obiskat svojega brata Pavla. Srečal se je tudi z »Maditom«, s katerim sta bila v razprtiji. Pa sta se lepo pozdravila in celo poljubila. V tem pa je začel divjati »Laditov« tovariš Karel: streljal je s karabinko in grozil Pavletu in »znablastemu«. Ta dva sta bila obrnjena proti njemu, v tem pa ju je izza hrbe nepričakovano napadel »Ladi« in vsekaj najprej z ostrino sekire »znablastega« po čelu, nato z ušesom po prsih, potem pa še Pavleta z ušesom sekire po desnem senu tako, da mu je prebita kost vdrla v možgane in je vsled otrpjenosti možgan 30. oktobra v kandijski bolnici umrl. »Znablasti« pa se je istotam dalje časa zdravil.

In še tretji greh je imel na grbi »Ladi«. 28. novembra lani je opazil pred Gorenjevo gostilno v Brnonicah moški suknjič, last posestnika Gregorja Mikoliča, vreden ca. 120 Din. Obšel ga je in odšel dalje, aretiran pa je trdil, da ga je od neznanca kupil za 10 Din.

Senatu je predsedoval sodnik okrožnega sodišča Anton Kuder, prisednika sta bila sodnika okrožna, sodišča Lojze Hočevar in Anton Kacijan. Obtožbo je zastopal namestnik drž. tožitelja Kovač.

Vse priče, šest jih je bilo, so izpovedale za obtoženca zelo obremenilno in kar malo se jim je zdelo, da je bil »Ladi« za vse tri grehe obsojen le na deset let robije in izgubo časti.

Trebnje

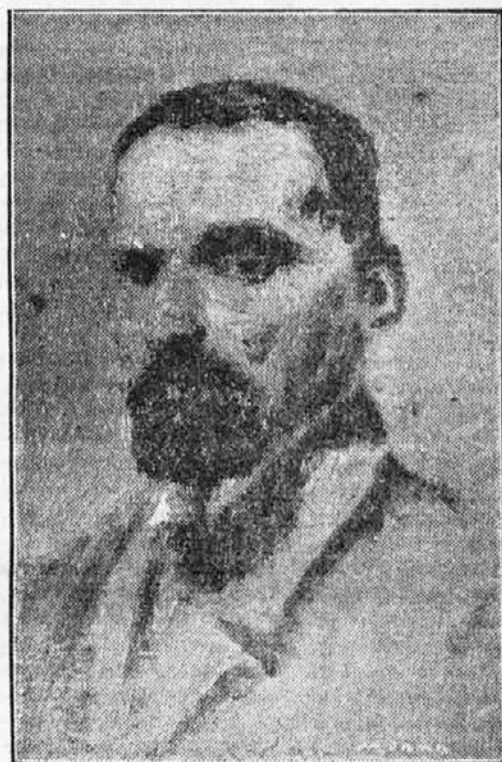
Superkolavdacija novega uradnega poslopja v Trebnjem bo v sredo. Vabljen je ves stavbeni odbor, podjetniki in občinstvo. S tem bo poslednja formalnost pri impozantnem uradnem poslopju v Trebnjem opravljena. Novo uradno poslopje je dokaj vsestranskega napredka Trebnja in okolice.

Padec cen. Danes so na prejšnjem trgu v Trebnjem padle cene prešičev od 8 na 7 Din za kg žive teže. Izvozniki so odklanjali nakup prešičev tudi po tej ceni in je naše ljudstvo, ki nujno potrebuje denar, prodajalo svoje prešiče za to sramotno ceno. Ljudje so vzdihovali in tarnali, vendar pa to ni pomagalo. Upravičeno zahtevajo, da se mora nekdo tukaj zganiti v zaščito cen prešičem in vsem poljskim pridelekoma, sicer bo naše ljudstvo popolnoma obubožalo.

Občni zbor Sokola. V našem zadnjem poročilu je tiskarski škrat izpustil enega odbornika, in sicer trgovca Ivana Groseka, kar danes popravljamo.

Razstava slik Matije Jame

Sezijo umetniških razstav v letu 1931. odpira danes v Jakopičevem paviljonu Matija Jama. Odlični zastopnik naše impresionistične umetnosti je razobesil nad 70 slik. Jama, ki razstavlja že 30 let, je s tem delom na novo podčrtal svojo že pre-

izkušeno umetniško prednost. Razstavljeni material je bira zadnjih dveh let, svež in pisan. Z njim nam zopet odkriva lepote naše krajine: sedaj s pogledi od Alp preko Kulpe do Plitvičkih jezer. Tu je Kozjak, Ljubljana, Kulpa, deček s frulo, purice, dekle z bučo, kaskade, kolo itd., itd., v popolnih slikah ter prvovrstnih študijah; različnost motivov in pestrost luči, ki oblika od pomladi do zime Jamove »modele«, je mojstrsko karakterizirana in slikana. Razstavljalcu želimo obilo uspeha in upamo, da si bodo ogledali razstavo vsi ljubitelji intimnih in mogočnih vtisov, ki jih nudi natura in nam jih Jamova umetniška nrav prepričuje po posreduje.

Eksplוזija v tovarni smodnika v Kamniku

Danes zjutraj kmalu po 8. uri se je pripetila v Kamniški smodnišnici v patronski stiskalnici manjša eksplozija. K sreči v stiskalnici takrat ni bilo nobenega smodnika, pač pa se je iz neznanega vzroka vnel samo prah od smodnika, ki je vseeno povzročil takšen pritisk, da je vrglo vsa okna iz tečajev.

Škoda je malenkostna, ker se je pobilo le nekaj šip. V stiskalnici je bil v usodnem času samo delavec Vrbovnik, ki je dobil znatne opekline po obrazu in rokah.

Kamniške novice

Propaganda za širjenje orehov — Društveno gibanje

Oreh je iz narodno-gospodarskega stališča velevažen kmetijski produkt. Sresko poglavarstvo je pred kratkim izdalo razglas, v katerem izraža željo, da bi se vzbudil smisel za širjenje oreha v celji javnosti in bi se z orehi zasadija taka zemljišča, kjer ne bi mogla rentabilno uspevati druga sadna drevesa. Pri tem opozarja zlasti na važnost nasadov ob cestah in v drevoredih, kjer naj oreh nadomesti divji kostanj. Sploh opazamo, da se v Kamniški okolici vse premalo skrbi za gojitev sadjereje. Zato smo sreskemu poglavarstvu prav hvaležni, da je z omenjenim razglasom dalo pobudo za širjenje oreha, ki v našem kraju prav dobro uspeva.

Vprizoritev »Radikalne kure« je dvakrat napolnila dvorano Kamniškega doma. Vloge so bile dobro porazdeljene, uspeh popoln. Najbolj je seveda ugajal g. Roš v vlogi glavnega junaka, simpaticnega Bombeka. Tudi ostale večje vloge so zadovoljile tako igralce kakor tudi pevsko. Igra sama pa ne zasluži slovesa, kot ga žviha. — V Čitalnici se z vso vnemo pripravljajo na »Rokovnjaček«, s katerimi nastopijo že 24. in 25. t. m. Za to priljubljeno narodno igro, ki se godi deloma v Kamniku, deloma v njegovi bližnji okolici, vlada že sedaj veliko zanimanje, zlasti ker nastopi v njej več priljubljenih starejših kamniških igralcev. Sodeluje tu di kompletni salonski orkester, ki se pod vodstvom dirigenta g. Cirila Vremšaka že prav pridno pripravlja za veliki dan.

Kakor izgleda, bo predpust letos v Kamniku prav zabaven. Prireditve in veselice se nam obetajo ena za drugo. 1. februarja bo v Kamniškem domu veselica obrtnega društva, 7. februarja »Titanov ples«, na katerem sodeluje orkester Sokola I. iz Ljubljane, na vidiku je tudi že sokolska maškerada, maškerada na ledu, venček plesne šole itd. Pa naj kdo reče, da je Kamnik zaspan!

Smuška tekma, ki bi se imela vršiti danes, je radi nepovoljnih snežnih razmer odložena na poznejši termin. Kamniški smučarji pa jo bodo rajši mahili na Veliko planino, kjer je dovolj snega za smučanje.

Občni zbor krajevnega odbora društva Rdečega križa v Kamniku bo 19. t. m. ob 15. uri na sreskem načelstvu. Člani se vabijo k udeležbi.

Regulacija Bistrice, Ločnice in Dravinje s pomočjo vodne zadruge

Slov. Bistrica, 16. januarja.

Poročali smo že, da je okolica našega mesta posebnost na proti vzhodu močvirna in izpostavljena poplavam potokov. Ti potoki imajo vsi značaj hudournikov, čeprav jih ne smemo prištevati k njim, ker imajo neko stalno količino vode, ki se izrablja za pogon, kar je pri hudournikih izključeno. Bistrica, kakor Ločniški potok prihajata oba s svojimi pritoki naravnost iz Pohorja, ter zbirajo ob deževjih ogromne vodne mase, katere morajo odvajati po strugi, ki je umerjena mirnemu in pohlevnemu potoku.

Te ogromne vodne mase prestopajo potem bregove imenovanih potokov in pretvarjajo vso pokrajino od Slov. Bistrice vzhodno do Haloz v jezero, kjer je potemtakem uspešno kmetijstvo klub dobri zemlji in dobri volji kmetovalcev nemogoče.

Kakor smo doznali, je obstojal v predvojni časih načrt za ustanovitev vodne zadruge, kar se pa je radi nesporazumljenj in v glavnem radi pomanjkanja denarja opustilo. Sledila je svetovna vojna in s tem je načrt vodne zadruge popolnoma zaspal. Čas za zahteva od naših kmetovalcev od dne do dne intenzivnejšega obdelovanja zemlje in s tem je zopet nastala nujna potreba za regulacijo nebrzdanih potokov Bistrice in Ločnice z Dravinjo vred, ker regulacija prvih dveh brez zadnje nima smisla. Dravinja ima za svoje pritoke mnogo prapitvo strugo in ob vsakem večjem deževju doznavamo, da je prestopila bregove, ter poplavlja vso dolino.

Vse to je dalo povod misliti na ustanovitev zadruge z veliko poteznim načrtom. V.V.G.

Obmejni promet v decembru in lani

V mesecu decembru je prišlo preko severne meje v našo državo 9222 oseb, in sicer 4000 Jugoslovancev, 4617 tujcev. Preko Maribora jih je prišlo 7785, St. Ilija 867, Čmureka 70, Dravograda 89, Prevalj 443, Radgone 94 in Hodoša 15. Odpotovalo pa je preko meje 8234 oseb, 3717 Jugoslovancev in 4517 tujcev. Preko Maribora jih je odpotovalo 7045, St. Ilija 701, Čmureka 64, Dravograda 32, Prevalj 326, Radgone 55 in Hodoša 11. Skupno je tedaj v decembru prišlo in odšlo 17.456 oseb, od teh 8922 Jugoslovancev, 3511 Avstrijcev, 2283 Čehoslovakov, 644 Nemcev ter 2696 drugih. V letu 1930. je pripotovalo in odpotovalo skupno 267.563 oseb, od teh 108.521 Jugoslovancev, 100.926 Avstrijcev, 26.607 Čehoslovakov, 14.517 Nemcev in 25.993 drugih. V tranzitnem prometu na progah Maribor-Rakek, Maribor-Prevalje in Prevalje-Ljubljana ter obratno je potovalo v decembru 3353 oseb, v vsem letu pa 60.803 osebe.

Novo mesto

Občinska seja novomeškega zastopa je v ponedeljek ob 5. uri popoldne v občinski posvetovalnici.

Predstavljen je bivši novomeški profesor Jožef Potokar iz Kočevja v Maribor.

Osebe vesti. Iz Novega mesta sta predstavljene t. učiteljici gđe. Zdenka Bloudek v Vel. Lašce in gđe. Neda Skalamera v Čabar, iz Kočevja pa je imenovan v pisarno novomeškega sr. šol. nadzornika učitelj Fran Hočevnar.

Avtobusni poštni progi Novo mesto-Brežice posvečajo merodajni krogi vse premalo pažnje, kar se je pokazalo posebno 15. t. m., ko je mladi htel v šolo. Mali avtobus, ki ima menda le 12 prostorov, zdaleka ne zadošča vedno naraščajočemu prometu. Ljudje pridejo ure daleč na avtopostajo, čakajo tam, potem pa morajo kljub temu peš v mesto, kar na avtobusu ni več prostora. V četrtek je avto že v Kostanjevici pustil enega potnika, v St. Jerneju osem in potem jih je še celo pot odganjal, ker ni bilo mesta. Tudi za prtljago je premalo prostora. Poštna uprava naj bi dala na tej močno pokvarjeni progi velik avtobus s 30 sedeži in prtljažno stredo; prav gotovo bi se ji izplačalo.

Panjan Jožek, sedemletni šolarček iz Bele Krajine, se je, kot smo že poročali, pri sankanju zaletel v skalo in si prebil lobanjo. Prepeljali so ga v Kandijsko bolnico, kjer je po uspehi operaciji skoro polnih 17 dni ležal v nezavesti. V četrtek zvečer je prišel spet polagoma k sebi, da odpira oči in uživa hrano. Zdaj je upanje, da bo dečko poškodbo prebolel.

Nesreče pri žagi. Delavec Golobič Jožetu v Radohi pri tvrdki »Unat« je pri žaganju desk krožna žaga poškodovala tri prste leve roke. — Na žagi v Soteski je delavec Janez Pureber malo neprevidnost plačal s prvim členkom levega sredinca in z obrezanim kazalcem. Zagnala sta pri cirkularski sodelavcem in naravnala dolgo desko pod zobe, ki so nenadno zgrabili Purebera in opravili svoje. Pureber in Golobič se zdravita v moški bolnici.

Preprečena nesreča. Pri Gotni vasi so v kamnolomu streljali kamen. Baš je bil močan naboj upaljen, ko se je izpod Gorjancev blizal z veliko naglico lep avto. Kamenarji so mahali, kričali, nič ni zaleglo. Avto je drvel dalje in bi bil zdrvel v pogubo, da ni v poslednjem trenutku skočil predenj 25-letni Ivan Stangelj in baš v poslednjem trenutku obrnil avto, ker takoj nato je zagrmelo in veliki kosi kamena so deževali na cesto.

Konj ga je ritnil. 56-letni posestnik Virant Franc iz Dol. Stare vasi pri Škočjanu je gnal v petek konje iz napajališča v hlev. Pa se je izza vrat nenadoma prikazala dekla, česar se je konj tako prestrašil, da je vsakega z nogami nazaj in treščil moža s kopitom po spodnji čeljusti in presekalo do zob. Virant je moral iti v bolnico.

Kranj

Vsem lastnikom vozil. Vsi lastniki vozil mora-

jo prijaviti vozila najkasneje do 20. januarja. Mladenci, rojeni 1913. Mladenci rojeni leta 1913, ki bivajo v Kranju, naj se javijo v občinski pisarni najkasneje do 20. januarja radi vpisa v občinski spisek. Za one, ki so rojeni v Kranju in v Kranj pristojni, pa bivajo izven občine, naj se zgledajo njihovi starši oz. sorodniki.

Nova učiteljska moč. Iz Loma pri Trzinu je bil prestavljen na deško osnovo šolo v Kranju učitelj g. Kompos Peter.

RUR. Dijaki tukajšnje realne gimnazije so vzprijeli v režiji prof. Nika Kureta K. Čapkov kolektivno dramo v treh dejanjih: »RUR« (Rossum's Universal Robots). Režija je bila dobra; efektnost bi bila z drugačo inscenacijo. Vsi igralci so bili dobro izbrani in na mestu. Scene, kjer natopata Domin in Helena, so bile pač najboljše in tudi najmočnejše. Presenetila nas je tudi Nana, ki je bila imenitna pestunja. Lepo in nežno je bila igrana robotka Helena. Zelim si še več takih predstav.

Zadnje predstave »Veronike Deseniške«. Danes popoldne ob štiri bo še čista in zadnja vpri-zoritev župančičeve »Veronike Deseniške«. Cene prostorov so znatno znižane, ker je predstava pred vsem namenjena dijakom.

Občni zbor gasilskega društva. V četrtek zvečer se je vršil v Gasilskem domu občni zbor prostovoljnega gasilskega društva, ki se ga je udeležila skoro večina aktivnih članov. Svoje poveljnico in tajnikovo poročilo je podal načelnik g. Ricci Mayr. Izmed 13 požarov v okolici Kranja je uspešno prišlo na pomoč društvo pri sedmih požarih. Uspešno je deloval zlasti rešilni oddelek, ki je imel skoro 100 transportov z rešilnim avtomobilom, polovica transportov je bila brezplačnih. V letu 1930 je bilo 8 gasilskih vaj in 3 članski sestanki. Večje prireditve so bile: veliki gasilski ples 8. februarja, blagoslovitev novega sanitetnega avtomobila pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja 4. maja, velika javna tombola. Nekaj naših članov je nastopilo pri vajah s sekirami na Vseslovenskem gasilskem kongresu. — Izmed nabav je bil najvažnejši novi sanitetni avtomobil. Društvo šteje 8 častnih, 58 izvršujočih in 340 podpornih članov.

Jesenice

Higijenska razstava. Danes popoldne ob 15. bo v telovadnici tukajšnje osnovne šole otvorenjena higijenska razstava, ki bo trajala teden dni. Ne zamudite te izredne prilike in si jo ogledajte!

Tekma. Danes bo slalom tekma na Črnem vrhu, ki ji priredi TK »Skalac«, podružnica Jesenice. Je to prva tekma te vrste v naši državi in je pri nas manj znana. Od drugih smučskih tekem se razlikuje v tem, da zahteva izbornost izvežbanost smučarja. — Proga za take tekme je kratka in zahteva mnogo spretnosti in znanja. Ne zahteva velikega fizičnega napora, pač kratak odzovni čas. Tekmovalec vozi med zastavicami v lokih!

Pismo iz Cerknice

Cerknica 14. januarja.

Spet nas je zima potegnila; ko smo imeli res nekaj zimskih dni, smo mislili, da bo ta mrz držal šaj nekaj časa, pa se je spet spremenilo to vreme. V sredo je tako toplo sijalo sonce, kot spomladi in popoldne je še nalahko deževalo. Sneg pa še vseno ni izginil, čeprav ga je zelo malo. Kakor se kaže, bodo morali tudi smučarji ostati nekaj časa doma.

Ceprav imamo na Cerkniškem jezeru že doli časa precej debel led, so ga vendar začeli šele v sredo odvažati. Najbrže so gostilničarji prestrašili nastopajočega vremena ter so se zato hitro poskrbeli z ledom, da si večina ne presega 1 dm debeline. Zapazili smo, da nekateri vozniki zelo trpinčijo živino pri prevažanju ledu. To se dogaja zlasti na ovinku pri cerkniškem mostu. Se razume, da ne more živina toliko speljati, kot bi ji človek naložil in zatorej je vsako pretezanje živine zaman, kar dar enkrat ne more več naprej. Vozniki se izgovarjajo s tem, da bi radi več zaslužili v tem splošnem pomanjkanju denarja, a tega pa ne pomislijo, da škodujejo sami sebi, ko s pretepanjem uničujejo živino.

Veseliče so se pri nas že začele. V nedeljo je imelo svojo veselico gasilno društvo v Dolenji vasi pri Cerknici. Včasi so bili Cerkničani zelo navdušeni za veselice po bližnjih vaseh, a letos jih je bilo zelo malenkostno število na omenjeni veselici. V nedeljo pa bo imelo svojo prireditve gasilno društvo v Zirovnici pri Grabovcu. Igrali bodo veseligr »V Ljubljano« jo dajmo; po igri bo pa prosta zabava.

Sokolsko društvo je v ponedeljek otvorilo tudi tečaj za pevce-zabavke. Tečaj se vrši v Sokolskem domu; poučevalo se bo v petju in notah. Tečaja se lahko udeleže stari in novi pevci. Vodi ga br. dr. Ciril Kraševac.

Nenavadno srečanje je pred dnevi doživel neki orožniški narednik, ki slušbuje neke v Južni Srbiji. Pred dnevi je obiskal neke sorodnike v Cerknici. V Cerknici je srečal nekega človeka, ki se mu je zdel malo znan. Ko ga je orožnik vprašal kdo in kaj, se je kmalu doznalo, da sta brata. Videla se nista že 11 let, ker živi brat stalno v St. Petru v Italiji in ni nikoli prišlo do tega, da bi se lahko obiskala. Se razume, da sta se oba zelo razveselila in sta takoj zavila v bližnjo gostilno.

Oder. Tukajšnje Sokolsko društvo »vpripori po daljšem odmoru danes v domu veseligr v treh dejanjih »Svet brez moč in žen«. Začetek ob pol osmih zvečer. Ker bo igra trajala nekoliko dalje časa kot po navadi, bi bilo zelo koristno, da bi bilo občinstvo bolj točno kot navadno.

Cestni valjar. V petek je dospel v Cerknico nov cestni valjar, katerega je naročila banovina za cerkniški cestni odbor. Valjar so dobavile Skodove tovarne v Plzinu in stane okrog četr milijona dinarjev. Težka vsota za sedanje čase, toda naše ceste so ga bile zelo potrebne. Nadvse pa je bil valjar potreben pri gradnji nove ceste Begunje-Sv. Vid, katere je že precej dograjeno, a vendar še ni dovolj utrjena.

Majhen karambol. V petek zjutraj sta se trčila pri mostu dva voznika, vendar ni bilo hujše nesreče. Prvi voznik je peljal z Jezera poln voz ledu, drugi pa je pripodil s praznim vozom po Mali gasi. Ker je od obeh strani klanec in zelo

zdrlo, ni mogel noben voznik ustaviti voza. Tako je voz drugega voznika zadel ob živino prvega voznika in je zadobil en vol lažje poškodbe.

Grda maščevalnost. Gostilničar Marolt iz Zirovnice je imel zelo dobrega psa čuvarja. Pred nekaj dnevi pa so našli tega psa ubitega na cesti. Kot vse kaže, ga je nekdo ubil s kamnom ali s kakim drugim topim predmetom. Pes je bil vreden okrog 400 dinarjev.

Led. Kljub toplemu vremenu se vendar že izpeljali iz Jezera nad sto voz ledu. Skoro vsega izvozijo na Rakek. Se razume, da skoro vsi Jezerci odvažajo led, ker bi vsakdo rad kaj zaslužil v teh časih.

Rakek

Kmetijski odbor občine Rakek je sklenil prirediti zimski kmetijski tečaj in se je tozadevno obrnil na sresko načelstvo, ki je prošnji ugodilo in določilo predavatelja. Predavanje prične v torek ob 5. uri pop., in sicer bo v osnovni šoli na Uncu. Predaval bo sreski ekonom o živinorejstvu, poljedelstvu, travništvu, sadjarstvu, perutinarstvu, živinozdravstvu in zadrugištvu. Da so taki tečaji za kmetovalce velike gospodarske važnosti, ne bom omenjal. Upamo, da se ga bodo vsi, v katerem interesu se tečaj vrši, udeležili v velikem številu, ne samo iz Uncu, ampak tudi iz ostalih okoliških vasi. Podoban tečaj, samo v še večjem obsegu, se bo drugo leto vršil na Rakeku. O nadaljnjih predavanjih v tem zimskem tečaju se bo določilo v torek. Naslednje bo najbrž v četrtek in petek.

Sresko načelstvo v Logatcu razglašajo, da bo uradni dan v Cerknici 5. februarja.

Iz školjeloškega okraja

Škofja Loka, 16. januarja.

Glavna skupščina školjeloškega Sokola je preložena na sredo 21. januarja ob 20. uri v mali dvorani Doma. Dnevni red neizpremenjen. Posvetovalni sestanek za sestavo liste je v ponedeljek 19. januarja ob 20. uri.

Zadružno gospodarski in organizatorični pokret zavzema v školjeloškem okraju pravi razveseljevalni obliki in je v okraju kmalu ne bo vasic, ki se ne bi udeleževala na tej ali oni zadružno pridobitni panogi. Poleg Selške in Poljanske doline prednjačijo naselja Sorskega polja prav do Zabnice, ki je že od nekdaj znana kot zelo napredna vas. Izven mlekarstvih, živinorejskih, kmetijskih in drveničarskih zadrug, se posebno lepo razvija smisel za ekonomsko izrabo zemlje potom sadonosnikov. Sadjarke in vrtnarske podružnice so priredile na jesen sadne izbore, ki bodo nedvomno mnogo doprinesli k ureditvi tega vprašanja. Med najmlajšimi članicami — sodelavkami je Sora, ki je šele v lanskim pomladi začela s smotreno akcijo, a ima že v svoji sredi 30 gosposdarjev. Ljudje so dovezetni za poučne nauke, le pravega prednašanja je treba. Sestava sorskega odbora SVD je peštra; člani se rekrutirajo iz malone vseh včlanjenih vasi: predsednik Jamnik Janec iz Pungerta, podpredsednik Ferlic Pavel z Drage, tajnik Likar Andrej, šol. upravitelj v Sori, blagajnik Mihove Franc s Spodnje Senice; odborniki Luštrek Peter z Rakovnika, Pokorn Franc s Sore in Bukovec Janec z Osovnika, vsi posestniki. Pridni so tudi čebelarji, ki jih je zgolj v neposredni loški okolici več desetlin. V močno vzpodbudo in nauk je čebelarjem strokovnjak g. Jože Okorn. Manj opazljivo je zadružništvo teh vrst v Škofji Loki, zaradi njenega mestnega značaja.

Dobro poznani, vseletni oskrbnik Sokolskega doma v Škofji Loki g. Herman Franc je po lastni prošnji zapustil dosedanje službeno mesto. Sokolski bratje in sestre ohranijo vedno blagega in dobrosrčnega oskrbnika v prijetnem spominu in mu želijo še dokaj zadovoljnih in srečnih dni v mirnem tatišju svojega doma. — Sokolsko članstvo opozarjamo na občni zbor v nedeljo popoldne ob 14. uri v Sokolskem domu v Škofji Loki. Na dnevnem redu so poročila funkcionarjev, članarin, in predlog za imenovanje društvene uprave. Ne pozabite in pridite polnostevilno! — Župni prednjaški izpit sta dovršila Eržen Franc iz Sovodnjega in Matevž Inglić, član Sokola Gorenja vas—Poljane.

Pred okriljem Sokola v Gorenji vasi je bila osnovana četa v Lestovici, ki se lepo razvija. Skupina šteje 20 članov in je priredila dvoje iger z zabavami. Upanje na še uspešnejši porast je upravičeno, ker postoji četa komaj par mesecev. V početku januarja se je vršila skupščina, ki sta jo posetila za društvo Gorenja vas—Poljane br. Šorli in Jerab. Poteklo je zborovanje v soglasju.

Statistika rojstev za Škofjo Loko ni preveč zadovoljiva. Rojenih je bilo 81 otrok. Umrlo pa je 74 ljudi. Prirastek torej 7 oseb!

Sicer pa se Škofja Loka udaja zimskemu sportu, ki z nezmanjšano voljo zajema starejše smučarje, v nemali meri pa tudi mladino.

Zalog

Vlom. Neznani svedrovcji so v noči 15. t. m. vdrl v gostilno Cirila Požarja in odnesli 3 pet-literske steklenice s 3 litri vina, pletenko malinova, 2 litra špirita, 2-25 litra likerja, 3 litre žganja, buteljko rumu, 50 Din znanak in 2 žarnici. Skušali so vlomiti tudi v omaro, v kateri je trafika, kar se jim pa ni posrečilo. Vdrl so najprej z odra v dvorano, a ker jim ni uspelo prodrati v točilnico in trafiko skozi vrata, ki vodijo iz dvorane v gostilniške prostore, so navrtali dvoje šip, privzdignili ključice, ki zapirajo okna, in zlezli skozi odprto okno v točilnico. G. Požar ima približno 1350 dinarjev škode.

Litija

Občni zbor. Danes v nedeljo ob 3. uri popoldne bo v Sokolski dvorani redni letni občni zbor Sokolskega društva v Litiji.

Kmetijski tečaj. V torek 20. t. m. bodo otvorili v Šmartnem pri Litiji pod vodstvom g. M. Kovarčiča, upravitelja osnovne šole v Šmartnem, kmetijski tečaj za moške in fante.

Nov odbor. Na občnem zboru pevskega društva »Lipe« je bil izvoljen nov odbor. Predsednik je g. A. Jagodica, podpredsednik g. D. Brilli, blagajnik gđe. Simoničeva, pevovodja g. M. Pertot, učitelj v Litiji, in njegov namestnik g. P. Jerab.

Smrtna kosa. V četrtek sta umrli ga. Sertičeva in ga. Pregljeva v Gradcu pri Litiji.

Tragična smrt deklice na Polenškaku

Maribor, 17. januarja.

V neki viničariji na Polenškaku se je dogodila te dni nesreča, ki je zahtevala življenje šele 13 let stare deklice. V neki dolinici med dvema s trtami posajenima gričema stoji viničarija vdove Sešerkova. Žena je znana kot dobra gospodinja in je živela sama s svojo 13-letno hčerko. Te dni je nekega večera Sešerkova močno zakurila peč, spravila hčerko spat in se odpravila k sosedovim, da si zmele nekaj žita. Hišo je pred odhodom zaklenila in vtaknila ključ v žep. Med njeno odsotnostjo in hčerkinim spanjem se je pa zaradi razbeljene peči vnela obleka, ki se je okrog peči sušila in pričela tleti. Tlenje je povzročilo neznošen dim, ki je deklico tako dušil, da se je sicer prebudila, a v zmedu si menda ni mogla pomagati.

Med tem se je mati vrnila in slišala hčerkin jok, ko pa je hotela vrata odkleniti, je opazila, da je ključ izgubila. Tekla je nazaj, da bi ga poiskala, a ker ga ni našla, je naposled s silo vlomila vrata, toda bilo je prepozno. Deklica je ležala trda in negibna na tleh. Sosedje, ki so prihiteli na materin krik v hišo, so skušali sicer deklico obuditi z umetnim dihanjem, a je bil ves njihov trud zaman.

Blejska afera likvidirana

Ljubljana, 17. januarja.

Pred mesec je vzbujala veliko pozornost javnosti afera znanega opernega pevca, ki je bil radi težke sumnje aretiran na Bledu in je moral delj časa presedeti v preiskovalnem zaporu. Kakor smo poučeni, je postal operni pevec žrtev galantnega doživljanja. Koncem oktobra je bil izpuščen iz zapora, te dni pa je bilo kazensko postopanje proti njemu ustavljeno.

Nesreča z lovsko puško

Krško, 16. januarja.

Posednikova sinova 25-letni A. Turšič in 28-letni I. Zorko iz vasi Ardor pri Raki na Dolenjskem sta pregledovala lovsko puško, ki je pa bila nabita. Pri tem sta pa ravnala tako neprevidno, da se je puška, katero je imel v rokah Turšič, sprožila in je strel pogodil Zorkota ravno v oko, katero je seveda izgubljeno.

Ponesrečenca so odpeljali v krško bolnico, ker je ogroženo tudi njegovo drugo oko.

Zagorje

Sv. Planino je posetilo te dni okoli 200 smučarjev iz Zagreba in drugih oddaljenih krajev, ki so se prav dobro zabavali in so obljubili, da nas še obiščejo. Omeniti moramo, da pripomore k obilnemu obisku sv. Planine priznana in dobro oskrbovana planinska kočna, ki nudi sportnikom dobro hrano po zm. ni ceni.

Veseliče so letos pri nas precej redke; so pa tudi tako slabo obiskane, da se komaj krijejo režijski stroški. Največ uspeha je imela planinsko-lovska veselica in isto se pričakuje tudi od teke maškerade, ki bo predvideno koncem tega meseca, za katero vlada že sedaj dovolj zanimanja.

Sokol. V nedeljo popoldne ob 14. uri se vrši v Sokolskem domu občni zbor Sokola in ob 15. uri Sokola Medija-Izlake v kopalski restavraciji na Mediji. Upravi naprošata, da bi se udeležili člani zbora točno in polnostevilno. Zvečer bodo odigrali dve igri, eno v Sokolskem, drugo v Zadržnem domu.

V prednjaško šolo v Maribor je odšel za dobo 6 mesecev sokolski delavec br. Branko Korbar in na enako šolo v Ljubljano s. Darinka Poljšak.

Tudi Zagorje se lahko ponaša s vojimi junaki. Prejšnje dni, ko je bilo nekaj pod 0° C, es je kopalo troje fantov v Savi, ki se vztrajali v mrzli vodi 8 minut. Gledalcev se je nabralo dovolj, ki so navdušeno ploskali korajžnim fantom.

Slovenjgradec

Sprememba posesti. Hišo trgovca g. Čadeža je kupil trgovec g. Rojnik Ivan za 250.000 Din, kjer bo najbrže tovarna perila.

Na najbolj nevarni, prometni in ozki cesti pri pošti do hiše g. Bertonijskega pogrešamo luč.

6-tedenski kmetijski tečaj v Slovenjgradu se bo pričel 21. t. m. in se bo nadaljeval vsako sredo in petek od 9. do 13. in v Podgorju pa vsako nedeljo od 10. do 13. in v četrtek od 9. do 13. Predavalo bo 10 znanih kmetijskih strokovnjakov. Le z izobrazbo bomo dvignili glavno panogo v naši državi: to je kmetijstvo, zato bo ta tečaj našel pri naših možeh in fantih tudi temu primerne odziva!

Guštanj

Deputacija pri g. banu. Ob priliki inspekcijskega potovanja g. bana Marušiča v Prevaljah, je bila sprejeta med drugimi tudi deputacija našega Sokola v zadevi zgradbe Sokolskega doma, ki naj bi služil tudi šoli kot telovadnica. Gospod ban se je podrobno informiral o krajevnih razmerah, o delovanju in napredku Sokola in šole ter z zadovoljstvom vzel na znanje vest, da je dosežen sporazum s šolsko občino, glede skupne akcije. Obljubil je ob tej priliki tudi banovinsko podporo, z željo, da se predloži o zadevi pismena prošnja na oblast.

Jeklarina spet obratuje. Ves teden je počivalo vse delo v tukajšnji jeklarini, ne morda radi pomanjkanja naročil, ali stavke delavstva, nego radi generalnega pregleda vseh tovarniških naprav. Očiščeni in pregledani so bili vsi stroji, regenerirani in plinske peči, kakor pač zahtevajo tozadevni predpisi. — Po dovršenem opravilu se je zopet oglasila tovarniška sirena v veliko veselje uslužbenih delavcev jeklarne, ki si služijo s tečkim naporom in nevarnim delom svoj vsakdanji kruh.